

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie október - december 2001 - Poľsko

Výsledky projektu HESO za Poľsko zostavuje [Instytut badań nad gospodarką rynkową](#).

	IV. ŠTVRŤROK OKTÓBER - DECEMBER 2001	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Návrh novely zákona o spotrebnej dani (harmonizácia daní)	83,2	1,35	61,5
2.	Právo občanov na odškodnenie za protiprávne rozhodnutia orgánov verejnej správy	77,5	1,59	48,8
3.	Novela zákona o zamestnanosti (úprava výšky podpôr)	76,6	1,59	48,2
4.	Návrh novely zákona o dani z pridanej hodnoty (úprava DPH pre niektoré výrobky a služby)	72,4	1,35	53,5
5.	Negociačná pozícia vlády ku kapitole Pôda (prechodné obdobia)	66,2	1,29	51,2
6.	Novela zákona o učiteľskom kódexe (ročné zmrazenie plátov učiteľov)	54,4	1,29	42,1
7.	Zmrazenie plátov v štátnom sektore v roku 2002	54,1	2,29	23,6
8.	Odmietnutie zvýšenia cien plynu Úradom pre reguláciu energetiky	53,8	1,24	43,5
9.	Novela zákona o súdnom registri (presunutie povinnosti registrácie živnostníkov)	53,3	1,35	39,4
10.	Ukončenie negociácií s EÚ v kapitole Životné prostredie	48,2	0,94	51,2
11.	Novela zákona o uľahčení zamestnávania absolventov škôl	40,0	1,00	40,0
12.	Navýšenie kapitálu poľských aerolínií LOT štátom	37,8	0,76	49,4
13.	Novela zákona o ochrane miezd zamestnancov	35,3	1,18	30,0
14.	Novela Zákonníka práce (skrátene materskej dovolenky)	35,0	0,88	39,7
15.	Novela zákona o energetike (zmena cien tepla max. raz za rok)	31,5	0,82	38,2
16.	Zníženie priemernej colnej tarify	31,2	1,00	31,2
17.	Novela zákona o alimentáčnom fonde (zúženie poberateľov)	28,0	1,24	22,7
18.	Zníženie rodinných prídavkov	27,6	0,82	33,5
19.	Návrh štátneho rozpočtu na rok 2002	25,4	0,29	81,7
20.	Zníženie pôrodného a chorobného príspevku	23,4	0,88	26,5
21.	Zníženie mládežníckych cestovných zliav	10,9	0,24	46,2
22.	Zníženie bezcolnej kvóty na tabak	6,0	0,24	25,3
23.	Novela zákona o daniach z príjmov (zdaňovanie výnosov z vkladov)	5,9	0,12	50,0

24.	Novela zákona o regulácii trhu s mliekom (dotácie na kúpu mlieka)	-4,8	-0,12	41,2
25.	Novela zákona o činnosti vlády a organizácii ústredných orgánov štátnej správy	-11,8	-0,29	40,0
26.	Odsunutie tretej etapy privatizácie Poľských telekomunikácií	-15,2	-0,47	32,4
27.	Návrh novely zákona o Národnej banke Poľska (podpora riešenia nezamestnanosti)	-161,4	-2,53	43,8
	RATING IV. ŠTVRŤROKA 2001 - prijaté opatrenia	33,3		

Charakteristiky hodnotených opatrení

1. Návrh novely zákona o spotrebnej dani (harmonizácia daní)

Návrh stanovuje spotrebnú daň z elektrickej energie na úroveň 0,02 zł za 1 kWh a upravuje výšku dane z cigariet z 1 zł na 1,04 zł za 20 kusov. Zmeny sú potrebné v súvislosti s ambíciou Poľska stať sa členom EÚ. S tým spojená je aj nevyhnutnosť harmonizácie daní a poplatkov.

2. Právo občanov na odškodnenie za protiprávne rozhodnutia orgánov verejnej správy

Ústavný súd vydal rozhodnutie, v ktorom jednoznačne priznáva nárok občanov na odškodnenie v prípade protiprávneho rozhodnutia alebo činnosti orgánov verejnej správy.

3. Novela zákona o zamestnanosti (úprava výšky podpôr)

Novelou sa ruší možnosť priznávania preddôchodkových podpôr pre nezamestnaných a sprísni sa priznávanie preddôchodkových dávok vyplácaných zo štátneho rozpočtu. Redukcia vyplácaných príspevkov na zdravotné poistenie pre nezamestnaných by malo priniesť úsporu štátnych výdavkov v objeme 620 mil. zlotých. Zrušiť sa má aj právo vlády skracovať obdobie potrebné na získanie preddôchodkových dávok. Novela prináša zároveň zvýšenie podpory v nezamestnanosti z úrovne 260 na 476 zlotých. Zvýšiť sa má aj prípustná kvóta na úvery pre úrad práce (Fundusz Pracy) z 8,33 na 12,5% plánovaných príjmov.

4. Návrh novely zákona o dani z pridanej hodnoty (úprava výšky DPH pre niektoré výrobky a služby)

Vládny návrh novely zákona o DPH zvyšuje sadzbu dane (22%) na detské výrobky, remeselnícke produkty a služby a protektorovanie použitých pneumatík. Zavádza sa DPH na licenčné poplatky vo výške 22%. V Sejme zatiaľ neprešli zákony zamerané na dosiahnutie vyšších rozpočtových príjmov z dane z pridanej hodnoty.

5. Negociačná pozícia vlády ku kapitole Pôda (prechodné obdobia)

Poľská vláda prijala negociačné stanovisko týkajúce sa obchodovania s pozemkami po vstupe Poľska do EÚ. Bude žiadať 12-ročné prechodné obdobie na voľné obchodovanie s pôdou. Odkúpenie roľníckej pôdy cudzincami má byť podľa predstavy vlády možné po 3 alebo 7 rokoch držby v závislosti od regiónu. Na západe a východe Poľska by mohli cudzinci z EÚ nadobúdať poľnohospodársku pôdu po 7 rokoch predchádzajúceho prenájmu, v ostatných častiach by to bolo možné už po 3-ročnom prenájme. Pôvodne žiadala poľská vláda 18-ročné prechodné obdobie na predaj poľnohospodárskej pôdy. Poľský agrosektor zamestnáva až 25% všetkých pracujúcich (v EÚ 5%). Pri predaji rekreačných domoch skrátila vláda pôvodne požadované 7-ročné prechodné obdobie na 5 rokov.

6. Novela zákona o učiteľskom kódexe (ročné zmrazenie platov učiteľov)

Novelizáciou kódexu učiteľa (Karta Nauczyciela) sa o rok presúva štátnym rozpočtom garantované zvýšenie plátov učiteľov. Usporiť by sa tak malo 1,9 mld. zlotých.

7. Zmrazenie plátov v štátnom sektore v roku 2002

Novelou zákona o stanovení odmien v štátnom sektore sa zmrazili platy zamestnancov v rozpočtovej sfére okrem samostatných verejných ústavov zdravotníckej starostlivosti (Zakład opieki zdrowotnej). Opatrením by sa malo ušetriť 1,2 mld. zlotých.

8. Odmietnutie zvýšenia cien plynu Úradom pre reguláciu energetiky

Úrad pre reguláciu energetiky (Urząd Regulacji Energetyki) vydal rozhodnutie, ktorým zamietol návrh Poľského združenia naftárov a plynárov (na zavedenie novej vyššej tarify za plyn). Dôvodom pre odmietnutie bolo nedostatočné zdokumentovanie nákladov.

9. Novela zákona o súdnom registri (presunutie povinnosti registrácie živnostníkov)

Novelou zákona o Štátnom súdnom registri a zákona o hospodárskej činnosti sa umožnilo podnikateľom – fyzickým osobám presunúť svoju povinnosť zaregistrovať sa do súdnych registrov o 2 roky.

10. Ukončenie negociácií s EÚ v kapitole Životné prostredie

Uzatvorením predvstupovej kapitoly Životné prostredie sa poľským vyjednávačom podarilo s EÚ dohodnúť relatívne dlhé prechodné obdobia.

11. Novela zákona o uľahčení zamestnávania absolventov škôl

Zmena zákona o uľahčení zamestnávania absolventov škôl zavádza zúženie pôsobnosti právnej normy do oblastí ohrozených vysokou nezamestnanosťou. Ohraničuje sa maximálna dotácia, ktorá bude závisieť od základu minimálnej mzdy (teraz 760 zł).

12. Navyšovanie kapitálu poľských aerolínií LOT štátom

Vláda rozhodla o navýšení kapitálu poľskej národnej leteckej spoločnosti PLL LOT (Polskie Linie Lotnicze) v objeme 400 miliónov zlotých formou prevedenia akcií banky PEKAO S.A. (Polska Kasa Opieki) a akcií producenta medi a striebra KGHM Polska Miedź S.A. Vláda vlastní v LOT 68%-ný podiel. Poľské aerolínie zaznamenali v roku 2001 čistú stratu 640 mil. Zlotých (asi 7,5 mld. korún). Príčinou boli značné investície, kríza v leteckom priemysle a kolaps strategického partnera LOTu Swissair. Napriek vykázananej strate prepravila spoločnosť LOT rekordný počet 3,2 milióna pasažierov, a to vďaka silnému rastu v rámci vnútroštátnej leteckej dopravy. Spoločnosť v súčasnosti rokuje s nemeckou Lufthansou a British Airways o pripojení sa k jednej z ich aliancií.

13. Novela zákona o ochrane miezd zamestnancov

Novela sa týka ochrany mzdových a iných nárokov pracujúcich v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa. Rušia sa fakultatívne výhody, napr. bezúročné pôžičky pre prechodne nesolventných zamestnávateľov. Novela rieši aj poukazovanie akcií a podielov fondu garantovaných nárokov pracujúcich FGŚP (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) do agentúry pre rozvoj priemyslu (Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.).

14. Novela Zákonníka práce (skrátene materskej dovolenky)

Novelizácia Zákonníka práce prináša skrátenie materskej dovolenky z doterajších 26 na 16 týždňov.

15. Novela zákona o energetike (zmena cien tepla max. raz za rok)

Novela určuje, že cena za teplo sa môže meniť maximálne raz za rok.

16. Zníženie priemernej colnej tarify

Vláda rozhodla o znížení priemernej colnej sadzby na 2,25% a zároveň určila zoznam bezcolných tovarov (370 pozícií) a kvót na bravčové mäso vo výške 34,5 tis. ton. Očakáva sa úbytok rozpočtových príjmov v objeme asi 267 mil. PLN.

17. Novela zákona o alimentáčnom fonde (zúženie poberateľov)

Novela mení kritérium na vyplácanie alimentáčnych dávok. Doteraz nesmeli poberajúci dosahovať viac ako 60% priemerného platu na osobu v rodine. Novelizovaná právna norma stanovuje nové kritérium pre oprávnené osoby na 612 zł - sociálne minimum.

18. Zníženie rodinných prídavkov

Novela zákona o rodinných, opatrovateľských a vychovávateľských prídavkoch prináša zmenu v úrovni priznávania týchto dávok. Rodinné prídavky sa znížia z úrovne 50% priemerného platu na 28,5% a dávky na výchovu sa upraví z doterajšej výšky 25% na 28,5%.

19. Návrh štátneho rozpočtu na rok 2002

Návrh zákona o štátnom rozpočte predpokladá rozpočtový deficit vo výške 40 mld. PLN. Úsporné opatrenia (redukcia štátom vyplácaných príspevkov, dávok a plátov) by mali zaistiť, aby štátne výdavky neprevýšili sumu 183,9 mld. PLN. Deficit verejných financií by mal v roku 2002 dosiahnuť úroveň 5,2% HDP.

20. Zníženie pôrodného a chorobného príspevku

Novela zákona o peňažných nárokoch zo sociálneho poistenia v prípade choroby a materstva ruší pôrodný príspevok a zavádza jednorazovú dávku sociálnej pomoci. Mení sa aj príspevok pri pobyte v nemocnici z úrovne 80% na 70%.

21. Zníženie mládežníckych cestovných zliav

Novela zákona o cestovných zľavách znižuje zľavy pre mládež a študentov na železničnú a autobusovú dopravu z 50% na 37%. Rušia sa možnosti bezplatného cestovania pre špecifikované skupiny obyvateľstva a namiesto toho sa zavádza 78%-zľava.

22. Zníženie bezcolnej kvóty na tabak

Rozhodnutím vlády sa zmenšil kontingent na bezcolný dovoz upraveného tabaku z 1300 ton v roku 2001 na objem 300 ton v roku 2002.

23. Novela zákona o daniach z príjmov (zdaňovanie výnosov z vkladov)

Novela zákona o dani z príjmu fyzických osôb zavádza zdaňovanie príjmov z úspor obyvateľstva (vklady v bankách) vo výške 20%. Namiesto zrušených veľkých stavebných úľav prináša novela možnosť odpisovania úrokov z pôžičiek, ktoré sú určené na bytovú výstavbu.

24. Novela zákona o regulácii trhu s mliekom (dotácie na kúpu mlieka)

Novela zákona o regulácii trhu s mliekom a mliečnych výrobkov stanovuje, že dotácie na kúpu mlieka vo výške 0,07 zł za 1 liter sa začnú uplatňovať od 1.10.2002.

25. Novela zákona o činnosti vlády a organizácii ústredných orgánov štátnej správy

Novela určuje, že generálni riaditelia verejných inštitúcií budú musieť byť zamestnávaní v rámci inštitútu verejnej služby. Guvernér národnej banky (NBP – Narodowy Bank Polski) a predseda najvyššieho kontrolného úradu (NIK - Najwyższa Izba Kontroli) nebudú prizývaní na zasadnutia vlády, vládne centrum strategických

štúdií (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych) bude podliehať priamo predsedovi vlády, úrad pre verejné obstarávanie prejde pod kontrolu ministerstva vnútra a administrácie (predtým úrad vlády), predseda komisie pre dozor nad cennými papiermi a devízovým trhom (KPWiG – Komisja Papierów Wartościowych i Giełd) bude menovaný premiérom na návrh ministra financií (doteraz potreba spoločného návrhu ministra financií a guvernéra národnej banky).

26. Odsunutie tretej etapy privatizácie Poľských telekomunikácií

Vláda Poľskej republiky rozhodla o presunutí tretej etapy predaja Poľských telekomunikácií (TP S.A. - Telekomunikacja Polska). Poľská telekomunikačná spoločnosť by sa nemala privatizovať do konca roku 2002.

27. Návrh novely zákona o Národnej banke Poľska (podpora riešenia nezamestnanosti)

Poslanecký návrh mal ambíciu presadiť za jeden z cieľov činnosti Národnej banky Poľska (NBP - Narodowy Bank Polski) aj boj s nezamestnanosťou. Miera nezamestnanosti sa v Poľsku za posledné 3 roky zdvojnásobila a dosahuje teraz takmer úroveň 17% (v decembri 2001 rekordných 17,4%). Návrh sa zaoberal taktiež zvýšením počtu členov rady menovej politiky (Rada Polityki Pieniężnej) na 15.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie január - marec 2002 - Poľsko

Výsledky projektu HESO za Poľsko zostavuje [Instytut badań nad gospodarką rynkową](#).

	JANUÁR - MAREC 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Zníženie kľúčových úrokových sadzieb Národnej banky Poľska	169,4	2,47	68,7
2.	Negociačná stratégia poľskej vlády počas španielskeho predsedníctva	164,7	2,00	82,3
3.	Program „Predovšetkým podnikanie“ (eliminácia bariér na podnikanie)	150,8	1,93	78,0
4.	Návrh novely Zákonníka práce (väčšia liberalizácia)	134,7	2,00	67,3
5.	Návrh NBP na zmeny v menovej politike (zníženie a úročenie povinných minimálnych rezerv, zavedenie aukcií na pokladničné poukážky, skrátenie lehoty operácií na voľnom trhu)	113,9	2,07	55,0
6.	Národný program rozvoja regiónov (využívanie pomoci EÚ)	107,7	1,50	71,8
7.	Uzavretie predvstupovej kapitoly Slobodný pohyb kapitálu (12-ročné prechodné obdobie na kúpu poľnohospodárskej pôdy)	68,3	1,07	64,0
8.	Zavedenie bankového arbitra (mediácia sporov medzi bankou a klientom)	66,9	2,00	33,5
9.	Odpustenie nedoplatku vyššej DPH na nehomologizované automobily kúpené do 1.1.2002	56,1	1,43	39,3
10.	Udelenie pokút Poľským telekomunikáciám zo strany regulačného úradu	52,6	1,44	36,4
11.	Program „Prvá práca pre absolventov škôl“ (úľavy pre zamestnávanie absolventov škôl)	51,9	1,07	48,7
12.	Zavedenie vízovej povinnosti pre občanov Ruska, Bieloruska, Ukrajiny a Macedónska	46,2	1,23	37,5
13.	Zákon o investičných stimuloch	42,6	0,86	49,6
14.	Zvýšenie cla na ojazdené automobily, zníženie cla pri nových autách	33,1	0,87	38,2
15.	Projekt kúpy 48 nových bojových lietadiel v roku 2008 za 3,5 mld. USD	32,2	0,75	42,9
16.	Uzavretie predvstupovej kapitoly Dane (prechodné obdobia do r. 2008 na harmonizáciu spotrebnej dane a DPH)	27,1	0,47	58,0
17.	Transformácia niektorých štátnych orgánov	25,0	0,50	50,0
18.	Transformácia colnej správy (reorganizácia colných úradov)	15,8	0,46	34,2
19.	Program „Infraštruktúra – kľúč k rozvoju“ (vzrast investícií do výstavby bytov a diaľnic)	11,4	0,18	63,9
20.	Návrh novely zákona o zdravotnom poistení (presun liečebných	2,7	0,07	38,0

20.	nákladov poškodeného na vinníka nehody)	-4,1	-0,07	30,0
21.	Novela zákona o DPH (zvýšenie DPH na výrobky pre deti, zavedenie DPH na software)	-3,0	-0,07	45,3
22.	Program reštrukturalizácie železiarstva a oceliarstva (konsolidácia a privatizácia oceliarní)	-19,7	-0,38	51,3
23.	Štátny rozpočet na rok 2002 (deficit 40 mld. zlotých)	-39,0	-0,60	65,0
24.	Zadržanie predsedu predstavenstva a generálneho riaditeľa spoločnosti PKN ORLEN tajnou službou	-67,6	-2,60	26,0
25.	Projekt „Národná ochrana zdravia“ (nahradenie zdravotných poisťovní Národným fondom ochrany zdravia, zmena refundácie platieb za lieky, vytvorenie registra zdravotníckych služieb)	-83,1	-1,47	56,7
26.	Obmedzenie koncentrácie kapitálu v médiách (návrh novely zákona o rozhlasovom a televíznom vysielaní)	-93,0	-2,07	45,0
27.	Zastavenie privatizácie bánk, poľskej štátnej poisťovne PZU a naftárskej spoločnosti PKN ORLEN	-106,7	-1,60	66,7
28.	Uznesenie parlamentu vyzývajúce Národnú banku Poľska podporovať hospodársku politiku vlády	-115,9	-2,33	49,7
	RATING I. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	36,9		
	RATING IV. ŠTVRŤROKA 2001 - prijaté opatrenia	33,3		

- [Členovia hodnotiacej komisie](#)
- [Charakteristiky hodnotených opatrení](#)

Komentár hodnotiacej komisie k opatreniam

Najlepšie hodnotenie poľských odborníkov získalo v 1. štvrtroku 2002 opatrenie Národnej banky Poľska (NBP), ktorá koncom januára rozhodla o **znížení kľúčových úrokových sadziieb** o 1,5 až 2 percentuálne body. Odborná hodnotiaca komisia podčiarkla fakt, že tento krok nebude mať výraznejší dopad na chod ekonomiky v krátkodobom časovom horizonte, nakoľko vplyv rozhodnutí menovej politiky na reálnu ekonomiku prichádza zväčša po dlhšom období. **NBP predstavila aj návrh zmien v menovej politike na roky 2002 -2004.** Centrálna banka navrhuje okrem iného zníženie povinných minimálnych rezerv zo súčasných 4,5% na 2%, úročenie povinných minimálnych rezerv, zavedenie pravidelných aukcií na pokladničné poukážky a skrátenie lehôt základných operácií na voľnom trhu z 28 na 14 dní. Odborníci predpokladajú pozitívny, aj keď iba limitovaný, vplyv na ekonomiku, keďže by sa znížila cena peňazí a zefektívnilo by sa používanie nástrojov menovej politiky. Vstup Poľska do EÚ je kľúčom pre perspektívu ďalšieho rozvoja krajiny, a preto bola ocenená **negociačná stratégia poľskej vlády počas španielskeho predsedníctva**, ktorá predpokladá ukončenie prístupových rokovaní ešte v roku 2002 a prijatie do EÚ už v roku 2004. Odborníci podotkli, že rokovanie o niektorých predvstupových kapitolách môže priniesť problémy, napr. pri Hospodárskej súťaži, kde je treba vyriešiť problematiku špeciálnych ekonomických zón. V marci uzavreli poľskí negociátori a EÚ dôležité **predvstupové rokovania v kapitolách Slobodný pohyb kapitálu a Dane**. Bolo vyjednané 12-ročné prechodné obdobie na nákup poľnohospodárskej pôdy a lesov občanmi EÚ, ktoré bolo hodnotiacimi považované z ekonomického hľadiska za príliš dlhé. Do konca roku 2008 sa bude musieť harmonizovať úroveň spotrebnej dane na cigarety a zvýšiť znížená sadzba DPH na stavebné práce na 22%, čo respondenti nevnímali pozitívne. Najprínosnejším ekonomickým opatrením poľskej vlády v 1. štvrtroku bolo prijatie programu **“Predovšetkým podnikanie”**, ktorý má za cieľ zrušiť formálne prekážky pri vzniku a fungovaní podnikov (uľahčenie registračnej procedúry, zníženie oznamovacej povinnosti podnikov voči štátu, zjednodušenie daňových priznaní, obmedzenie kontrol vo firmách). “Je to správny smer pri formovaní zmien, ktoré by mohli pomôcť hlavne pri rozvoji malého a stredného podnikania”, uviedla hodnotiaca komisia odborníkov. Vyjadrila však obavu, že sa konkrétne legislatívne zmeny nepodarí presadiť v Sejme. Navrhovaná **novela Zákonníka práce** by mala priniesť dôležité kroky vedúce k väčšej liberalizácii a flexibilitě trhu práce

(napr. časovo nelimitované pracovné zmluvy na dobu určitú, oslobodenie malých podnikateľov od povinnosti dodržiavať regulatívy spojené s hromadným prepúšťaním atď.). Poľskou vládou prijatý **program "Prvá práca"** má prispieť k zníženiu personálnych nákladov absolventov škôl v malých a stredne veľkých podnikoch. Zo štátneho rozpočtu má byť totižto hrazená časť odvodov do poisťných fondov za týchto zamestnancov. Absolventi budú mať mnoho úľav i pri zakladaní vlastných firiem. Hodnotiaci vyjadrili obavu zo zneužívania výhod a zo spôsobu financovania projektu. Nejednoznačnosť financovania a implementácie bola odborníkmi prisúdená i **Vstupnému národnému programu rozvoja regiónov**, ktorý má slúžiť využívaniu regionálnej pomoci EÚ v rokoch 2002-2003 a týkať sa hlavne budovania dopravnej siete, rozvoja vidieckych oblastí a zabraňovaniu zaostávania niektorých regiónov. **Odpustenie nedoplatku vyššej DPH na nehomologizované automobily kúpené do 1.1.2002** bolo vnímané ako logický krok ministerstva financií. Nie je totižto možné penalizovať daňových poplatníkov, ktorí sa viac rokov riadili nejednoznačne formulovanou zákonnou úpravou a pri odvádzaní nižšej sadzby DPH na „úžitkové“ vozidlá konali v dobrej viere, čo potvrdzovali svojim konaním aj daňové úrady. Výška **pokuty** - 300 mil. zlotých (takmer 3,5 mld. Sk), ktorú uložil telekomunikačný regulačný úrad **Poľským telekomunikáciám** za nesplnenie si povinnosti spolupráce s novovzniknutým konkurenčným operátorom, bola hodnotená pozitívne, nakoľko razantný postup regulátora vytvoril precedens voči zneužívaniu dominantného postavenia monopolov v Poľsku. **Zákon o investičných stimuloch** umožní podnikateľovi po splnení podmienok (hodnota novej investície – min. 10 mil. euro, pri modernizácii – min. 0,5 mil. euro) získať štátny finančný príspevok vo výške až do 4 000 euro na jedno novovytvorené pracovné miesto. Experti poukazujú na skutočnosť, že sa iba niektoré veľké investície budú môcť uchádzať o štátnu finančnú podporu. Predmetom kritiky sa stala právomoc ministra hospodárstva rozhodovať o poskytnutí investičných stimulov, keďže vytvára priestor na korupciu. **Zvýšenie cla na ojazdené automobily** až do maximálnej výšky 65% prinesie zvýšené daňové a odvodové zaťaženie pre občanov. Zámer vlády zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky by sa dal účinnejšie docieľiť inými metódami. **Transformácia niektorých štátnych orgánov a reorganizácia colnej správy** prinesú iba kozmetické zmeny, ktoré nemusia byť ekonomicky výhodné. Vládny **program "Infraštruktúra – kľúč k rozvoju"** ráta do roku 2004 s nárastom investícií na výstavbu bytov a diaľnic na úroveň 180 mld. zł. Financovanie takéhoto expanzívneho programu by podľa názoru poľských odborníkov mohlo zvýšiť štátny dlh, viesť k rozkladu verejných financií a k makroekonomickej nestabilite. **Návrh novely zákona o zdravotnom poistení**, ktorý presúva liečebné náklady poškodeného na vinníka nehody, bol označený ako krok zavádzajúci skrytú daň pre majiteľov motorových vozidiel. Podľa odborníkov by sa preto mala súčasne znížiť sadzba odvodov na zdravotné poistenie. Za zámerom prijatia **novely zákona o DPH**, zvyšujúcej DPH na výrobky pre deti a zavádzajúcej daň na software, bolo podľa názoru hodnotiacich zvýšenie daňových príjmov štátu. Zavedením jednotnej sadzby DPH sa však na druhej strane odstráni riziko zneužívania definície detského tovaru. **Program reštrukturalizácie** (konsolidácia a privatizácia) **oceliarní** bol označený za oneskorený a pravdepodobne odsúdený na neúspech, keďže kladie vysoké nároky na štátny rozpočet. Poľský Sejm schválil až v marci **zákon o štátnom rozpočte na rok 2002**. Odborníci vystavili kritiku mieru zvyšovania výdavkov, ktorá sa neodvíja od dynamiky nárastu príjmov. Rast výdavkov je vyšší ako index spotrebiteľských cien plus 1%, čo je považované za prekročenie bezpečnej hranice. Deficit štátneho rozpočtu (40 mld. zlotých, približne 5% HDP) je príliš vysoký a dodatočné rozpočtové príjmy by mali slúžiť na jeho zníženie, a nie na expanziu verejných výdavkov. Politicky motivované **zadržanie predsedu predstavenstva a generálneho riaditeľa naftárskej spoločnosti PKN ORLEN tajnou službou** na základe vágneho obvinenia môže naštříbiť dôveru v zákonnosť a právny systém v Poľsku, čo bude mať negatívny vplyv na medzinárodnú mienku považujúcu Poľsko za bezpečné miesto pre investície. **Projekt "Národná ochrana zdravia"**, ktorá predpokladá nahradenie zdravotných poisťovní Národným fondom ochrany zdravia pri nezmenenom spôsobe financovania zdravotnej starostlivosti, je podľa názoru poľských expertov cestou späť k centralizácii organizácie zdravotníctva, ktorá síce môže v krátkodobom horizonte priniesť určité finančné úspory, ale v budúcnosti budú prevažovať hlavne negatívne konzekvencie tohto kroku. Hodnotiaci na druhej strane podporili vytvorenie registra zdravotníckych služieb, ktorý by mal umožniť kontrolu poskytovania zdravotnej starostlivosti. **Obmedzenie koncentrácie kapitálu v poľských médiách**, ktoré prináša vládny návrh novely zákona o rozhlasovom a televíznom vysielaní je v rozpore s pravidlami voľnej súťaže v trhovom orientovanom hospodárstve. **Zastavenie privatizácie bánk, poľskej štátnej poisťovne PZU a naftárskej spoločnosti PKN ORLEN** bude mať podľa odbornej hodnotiacej komisie za následok zakonzervovanie stavu, ktorý umožňuje politický tlak na manažmenty firiem a hrozbu neefektívneho hospodárenia. Neprivatizované štátne firmy budú mať následne po vstupe Poľska do EÚ značné problémy so svojou konkurencieschopnosťou na európskom trhu. Najhoršie hodnoteným opatrením v Poľsku v 1. štvrtroku 2002 bolo **uznesenie parlamentu vyzývajúce centrálnu banku podporovať hospodársku politiku vlády**. Podľa poslancov má činnosť NBP negatívny vplyv na dynamiku hospodárskeho rastu a brzdí boj proti nezamestnanosti. Odborníci odmietli deklaráciu Sejmu, realizáciou ktorej by sa stratila nezávislosť centrálnej banky pri formovaní menovej politiky.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie apríl - jún 2002 - Poľsko

Výsledky projektu HESO za Poľsko zostavuje [Instytut badań nad gospodarką rynkową](#).

	APRÍL - JÚN 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Poľska o 1,5 - 2%-uálne body	157,3	2,50	62,9
2.	Novela devízového zákona (liberalizácia pohybu kapitálu)	134,4	2,50	53,8
3.	Návrh novely zákona o daniach z príjmov (rozšírenie paušálnej dane a výhod pre novovzniknuté firmy)	132,2	2,33	56,7
4.	Získanie akreditácie na čerpanie fondov z programu SAPARD Agentúrou reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárstva	102,0	2,17	47,1
5.	Novela o hypotekárnych dlhopisoch a hypotekárnych bankách	94,8	2,17	43,8
6.	Návrh novely telekomunikačného zákona (väčšia liberalizácia, sprístupnenie miestnych telefonických vedení konkurencii)	91,8	1,92	47,9
7.	Uzavretie rokovaní s EÚ v kapitole Dopravná politika (otvorenie vzdušného priestoru konkurencii)	87,7	2,08	42,1
8.	Koncepcia ochrany hospodárskej súťaže v sektore dopravy, pôšt a telekomunikácií na roky 2002 - 2003 (väčšia liberalizácia)	75,9	1,59	47,7
9.	Vstup poľských aerolínií LOT do skupiny Star Alliance	71,9	1,92	37,5
10.	Zákon o podmienkach spotrebiteľského predaja	70,8	2,00	35,4
11.	Návrh na zmenu metódy valorizácie dôchodkov (podľa výšky inflácie a rastu miezd v uplynulom roku)	61,8	1,55	40,0
12.	Uzavretie rokovaní s EÚ v kapitole rybolov (otvorenie baltických vôd pre konkurenciu z EÚ, dotácie na odstavenie rybárskych lodí, monitoring úlovkov)	53,9	1,40	38,5
13.	Zákon o ochrane pred dovozom dotovaných tovarov (zavedenie dočasných ciel)	49,0	1,36	35,9
14.	Úľavy pre absolventov škôl pri vzniku vlastnej podnikateľskej činnosti	36,3	1,50	24,2
15.	Novela zákon o štátnej pomoci	35,9	0,92	39,2
16.	Zákon o leteckej doprave	34,1	1,36	25,0
17.	Zákon o generálnom colnom úrade (zjednotenie colnej a fiškálnej kontroly)	3,8	0,18	20,9
18.	Intervencie na poľnohospodárskom trhu a zavedenie exportných dotácií	3,3	0,09	36,4
19.	Program reštrukturalizácie chemického priemyslu	0,0	0,00	30,0

20.	Zvýšenie základného imania štátnej banky BGK kvôli poskytovaniu zvýhodnených hypotekárnych úverov	-5,9	-0,25	23,8
21.	"Čierna kniha" o neefektívnom hospodárení v 22 štátnych spoločnostiach	-16,9	-0,67	25,4
22.	Návrh na obmedzenie zamestnávania dôchodcov	-28,6	-0,92	31,3
23.	Návrh na obmedzenie cenovej politiky obchodných reťazcov	-34,1	-1,36	25,0
24.	Návrh na odkúpenie väčšiny akcií lodeníc Štetín štátom	-48,3	-1,00	48,3
25.	Koncepcia reštrukturalizácie a privatizácie bánk	-61,4	-1,42	43,3
26.	Poslanecký návrh na zavedenie dovoznej prirážky	-119,5	-2,58	46,3
	RATING II. ŠTVRTROKA 2002 - prijaté opatrenia	48,8		
	RATING I. ŠTVRTROKA 2002 - prijaté opatrenia	36,9		

• [Členovia hodnotiacej komisie](#)

Komentár hodnotiacej komisie k opatreniam

Poľskí experti v druhom štvrtroku 2002 za najlepšie opatrenie považovali ďalšie uvoľnenie motenárnej politiky. Súhlasili so všetkými **zníženiami úrokových sadzieb**, ku ktorým Národná banka Poľska pristúpila počas apríla, mája a júna. Zaujímavý je fakt, že zníženie úrokových sadzieb, ku ktorým pristúpila Národná banka Poľska ešte v prvom štvrtroku získalo taktiež najlepšie hodnotenie. Hodnotiaci zdôraznili, že rozhodnutie NBP je adekvátne vzhľadom výrazné spomalenie rastu reálnej ekonomiky. **Novela devízového zákona**, ktorá prináša väčšiu liberalizáciu pohybu kapitálu, je podľa hodnotiacich správnym krokom. **Novela zákona o daniach z príjmov**, ktorá rozširuje možnosti použitia paušálnej dane, oslobodzuje novovzniknuté podniky od povinnosti platiť preddavky na daň z príjmov, či umožňuje podávať iba jedno daňové priznanie ročne namiesto mesačných výkazov, by mala zlepšiť situáciu najmä malých a stredných podnikov. Znížila by ich náklady a odbremenila podniky čiastočne aj od byrokratických činností. **Spustenie programu SAPARD** bolo vysoko ocenené najmä vďaka dôležitosti zabezpečiť už v blízkej budúcnosti dostatočnú kapacitu na absorbovanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov, ktoré sú podstatné pre rozvoj vidieckych oblastí Poľska. Podľa názoru expertov, zákon o **hypotekárnych dlhopisoch a hypotekárnych bankách** prinesie rýchlejší rozvoj trhu s nehnuteľnosťami a v dlhodobom horizonte by mohol zvýšením ponuky vyrovnať aj jeho nerovnováhu. Návrh **novely zákona o telekomunikáciách** bol vnímaný pozitívne najmä kvôli zvýšeniu konkurencie medzi poľskými telekomunikačnými operátormi. Uzatvorenie rokovaní s EÚ o **kapitole Dopravná politika** je ďalším dôležitým krokom k ukončeniu vstupných rokovaní. Treba ho oceniť, nakoľko vzhľadom na sociálnu a politickú citlivosť služieb v preprave tovaru a osôb v EÚ a vzhľadom na nízku kvalitu cestnej infraštruktúry v Poľsku, bola táto kapitola jednou z veľmi náročných. Rozhodnutie Rady ministrov (poľskej vlády) o prijatí **Koncepcie ochrany hospodárskej súťaže pre roky 2002-2003**, ktorá by mala úplne otvoriť trh s poštovými službami súkromným firmám, zabezpečiť medzi dominantným telekomunikačným operátorom s ostatnými operátormi dohodu o vzájomnej spolupráci a vyúčtovávaní služieb, a predpokladá taktiež ukončeniu reštrukturalizácie poľských železníc, získala väčšinovú podporu hodnotiacich. Tízdzôraznili, že zámery koncepcie sú správne a ciele veľmi sľubné. **Vstup poľských aerolínií LOT do skupiny Star Alliance** sa síce stretol so všeobecným súhlasom, ale hodnotiaci poukázali na fakt, že išlo v prvom rade o externé rozhodnutie, ktoré nezáviselo len od LOT. **Zákon o podmienkach spotrebiteľského predaja**, podľa ktorého budú mať všetky predávané tovary dve ceny (za jednotku i za celkové predávané množstvo) a predajca bude musieť zákazníka informovať o značke, výrobcovi, krajine pôvodu tovaru a taktiež bude niesť zodpovednosť za produkty, ktorých kvalita nedosahuje ním propagovanú úroveň, by mal zlepšiť postavenie spotrebiteľov. **Návrh nového mechanizmu zvyšovania dôchodkov**, podľa ktorého porastú dôchodky na základe indexu inflácie z predošlého roka, je považovaný za vhodnejší, nakoľko doterajší spôsob zvyšovania dôchodkov, ktorý vychádzal z plánovanej inflácie v štátnom rozpočte a nárastu priemernej mzdy, v podmienkach veľmi nízkej inflácie už nie je vyhovujúci. **Ukončenie negociácií v kapitole – Rybolov**, ktoré prinieslo dohodu o otvorení baltických vôd pre konkurenciu z EÚ,

zavedenie dotácií na odstavenie rybárskych lodí a spustenie monitoringu úlovkov, bolo prijaté ako dobrý krok väčšinou expertov. Rozhovory boli vnímané ako uplatňovanie politiky „niečo za niečo“, keďže sa obidvom stranám podarilo dosiahnuť významné ústupky oproti pôvodne požadovaným podmienkam. Prevládalo presvedčenie, že nový zákon, ktorý **uvalením dodatočných cieľ** slúži na ochranu poľských producentov pred zahraničím dotovaným importom, môže byť dobrým riešením, ale len ak bude správne implementovaný a nebude zneužívaný na nadmernú ochranu. **Novela zákona o zamestnávaní absolventov vysokých škôl**, ktorá priniesla výrazné úľavy pre absolventov škôl, ak si založia vlastnú podnikateľskú činnosť, by mala priniesť pokles dlhodobej nezamestnanosti, ako aj znížiť náklady na pracovnú silu. Avšak viacerí hodnotiaci považujú nové oslobodenia od platenia do fondov sociálneho poistenia považujú za deformáciu a postrádajú systémové opatrenia na zníženie nákladov pracovnej sily. **Zákon o štátnej pomoci** a na jeho základe zriadený Úrad pre štátnu pomoc sa stretol so súhlasom, ale viacerí hodnotiaci sa obávajú, aby nové voľnejšie podmienky pre pridelenie štátnej pomoci nevedli k zneužívaniu týchto prostriedkov zo strany firiem. Podľa väčšiny hodnotiacich dopad **leteckého zákona** na ekonomiku nebude významný. Štátom **zvýšené základné imanie v štátnej banke BGK** za účelom zabezpečenia zdrojov na poskytovanie hypotekárnych úverov a úverovanie výstavby sociálnych bytov, sa stretol s kritikou, nakoľko riziko neúspechu je príliš vysoké. Dodkazujú to aj nedávne negatívne skúsenosti so štátnymi pôžičkami na bytovú výstavbu, ktorých problematické splácanie zvýšilo deficit verejných financií. Názor expertov na „**čiernu knihu**“ o **neefektívnom hospodárení v štátnych spoločnostiach** počas predchádzajúcej poľskej vlády, bol jednoznačný. Neprináša jasné závery a východiská na zlepšenie riadenia štátnych spoločností. Experti sú presvedčení, že vydanie tejto „čiernej knihy“ bolo politicky motivované za účelom hanobenia činnosti predchádzajúcej vlády a bolo neproduktívne. **Vládny program reštrukturalizácie chemického priemyslu**, ktorý predpokladá sústredenie spoločností zaoberajúcich sa chemickou výrobou a ich následnú privatizáciu, podľa hodnotiacej komisie bude trvať príliš dlho a oproti plánovanému ukončeniu procesu v roku 2005 by sa mal skrátiť. Podľa niektorých by proces konsolidácie nemusel skončiť privatizáciou. **Intervencie na poľnohospodárskom trhu a zavedenie exportných dotácií**, ktorých cieľom je podpora domácej poľnohospodárskej produkcie a snaha vyriešiť jej prebytky, je podľa viacerých hodnotiacich rozhodnutie škodlivé ako pre hospodársku súťaž tak verejné financie, no podľa niektorých malo naopak prísť už skôr. **Zákon o generálnom colnom úrade**, ktorým sa v Poľsku zjednotí colná a fiškálna kontrola do kompetencie jednej inštitúcie, by mal prispieť k efektívnosti kontroly a obmedziť pašeráctvo či daňové podvody. Podľa väčšiny hodnotiacich malo k zjednoteniu dôjsť už dávno.

Negatívne bol hodnotený vládny **návrh na obmedzenie cenovej politiky obchodných reťazcov**, ktorý by mohol znemožniť predaj za cenu „pod nákladmi,“ prípadne bez marže ako aj niektoré formy zliav a akcií. Odborníci sú toho názoru, že namiesto obmedzovania veľkých obchodných reťazcov by bolo vhodné uvažovať o opatreniach pomáhajúcich malým a stredným podnikom. S mimoriadne kritickým ohlasom sa stretol i vládny **návrh na obmedzenie zamestnávania dôchodcov**, ktorý znemožní dôchodcom pracovať u svojho doterajšieho zamestnávateľa po dvoch rokoch od dosiahnutia dôchodkového veku. Rovnako tiež predpokladá 7-krát vyššie odvody do Fondu práce, pre tých, ktorí zamestnávajú dôchodcov. Experti sa zhodli v názore, že opatrenie povedie k nárastu čiernej práce, k nárastu ceny práce a k poklesu ekonomickej aktivity dôchodcov. Hodnotiaca komisia zaujala jasné stanovisko k **vládnemu rozhodnutiu o odkúpení väčšiny akcií lodeníc Štetín štátom**. Opätovné zoštátnenie podniku, ktorý bol sprivatizovaný v roku 1993 a ktorý sa v súčasnosti nachádza v zložitej situácii, nemôže v žiadnom prípade vyriešiť jeho problémy. Niektorí z expertov vyjadrili názor, že istá forma štátnej pomoci by bola prijateľná, avšak vládou prijaté rozhodnutie bolo jednoznačne odmietnuté ako chybné. Odborníci zaujali podobne kritický postoj i k vládou prijatej **koncepcii reštrukturalizácie a privatizácie bánk (PKO BP, BGŻ)**, ktorý počíta s predajom časti akcií PKO BP na burze cenných papierov po tom, ako prebehne jej ozdravenie. V prípade BGŻ však Rada ministrov počíta s odkúpením jej akcií, ktoré chce predať strategickému investorovi. Podľa hodnotiacej komisie nejde o najlepší spôsob, akým by privatizačný proces mohol prebehnúť.

Najhoršie hodnoteným opatrením štvrťroka sa stal **návrh na zavedenie dovoznej prirážky**. Opatrenie podľa názoru hodnotiacej komisie neochráni domáci trh, ale len úzku skupinu neefektívnych výrobcov. Dovozná prirážka môže viesť k zvýšeniu miery inflácie v Poľsku a tiež k zväčšeniu bariér pre vývoz poľských výrobkov do iných krajín.

Charakteristiky hodnotených opatrení

1. Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Poľska o 1,5 - 2%-uálne body

Rada menovej politiky Národnej banky Poľska (NBP – Narodowy Bank Polski) rozhodla v apríli, máji a júni o

znížení základných úrokových sadzieb. Intervenčná sadzba sa znížila o 1,5 bázičných bodov na úroveň 8,5%. Lombardná sadzba bola redukovaná o 2%-uálne body a teraz dosahuje hodnotu 11,5%. Rediskontná sadzba, ktorá v súčasnosti predstavuje 10%, sa znížila tiež o 2%-uálne body.

2. Novela devízového zákona (liberalizácia pohybu kapitálu)

V júni 2002 Sejmom schválená novela devízového zákona liberalizuje pohyb kapitálu do a z krajín OECD a Európskeho hospodárskeho priestoru. Doterajší limit na nákup nehnuteľností v zahraničí (v cene max. 50 000 EUR) bol zrušený. Poľskí občania si taktiež budú môcť otvárať bankové účty a ukladať úspory v týchto krajinách bez akýchkoľvek obmedzení. Novela umožňuje i voľný nákup krátkodobých cenných papierov. Novinkou je obmedzenie hotovostných transakcií uskutočňovaných v zmenárňach na maximálnu výšku 20000 EUR, čo by malo obmedziť pranie špinavých peňazí.

3. Návrh novely zákona o daniach z príjmov (rozšírenie paušálnej dane a výhod pre novovzniknuté firmy)

Rada ministrov akceptovala v apríli návrh novely zákona o daniach z príjmov fyzických a právnických osôb, ktorého hlavná zmena sa týka zvýšenia príjmovej hranice z 140-tisíc euro na 250-tisíc euro, v rámci ktorej sa môže použiť paušálne zdaňovanie. Jednoduchšia paušálna daň by sa mala rozšíriť aj na tzv. slobodné povolania (napr. lekári, stomatológovia a pod.), ako aj na maloobchod (okrem maloobchodu s potravinárskymi produktmi). V prospech daňovníka by sa mali zmeniť pravidlá odpisovania, ktoré v prvom roku podnikania umožnia zahrnúť do nákladov odpisy majetku až do výšky 30%. Návrh novely predpokladá pre novovzniknuté podnikateľské subjekty tiež ročné oslobodenie od povinnosti platiť preddavky na daniach z príjmov. Daňovníkom by mala novela umožniť podávať iba jedno daňové priznanie za rok, namiesto mesačných výkazov.

4. Získanie akreditácie na čerpanie fondov z programu SAPARD Agentúrou reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárstva

Agentúra reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárstva získala od Európskej Komisie akreditáciu, ktorá jej umožňuje čerpať fondy programu SAPARD. Ide o predvstupový program, ktorý podporuje poľnohospodárstvo a rozvoj vidieckych oblastí v kandidátskych krajinách. Z týchto fondov môžu čerpať roľníci, miestne samosprávy i súkromné potravinárske spoločnosti. Hlavnou úlohou tohto programu je rozvoj vidieckej infraštruktúry a modernizácia výroby potravín. SAPARD mal začať už v roku 2000, ale kvôli problémom ako na poľskej tak na strane EÚ došlo k oneskoreniu. Avšak aj tieto prepadnuté prostriedky bude nakoniec možné čerpať v sume približne 170 mil. EUR ročne.

5. Novela o hypotekárnych dlhopisoch a hypotekárnych bankách

Po novele zákona o hypotekárnych dlhopisoch a hypotekárnych bankách môže byť hypotekárny úver poskytnutý do plnej výšky hodnoty nehnuteľnosti (doteraz 80%). Úver bude poskytnutý len v prípade, že do listu vlastníctva bude uskutočnený zápis o záložnom práve na danú nehnuteľnosť. Hypotekárne dlhopisy budú môcť byť emitované aj na základe založenia nehnuteľnosti vo vlastníctve samosprávy, čo doteraz nebolo možné. Hypotekárne banky budú môcť taktiež kupovať do svojho portfólia hypotekárne záložné listy emitované inými bankami. Tieto zmeny by mali podporiť výstavbu obydľí.

6. Návrh novely telekomunikačného zákona (väčšia liberalizácia, sprístupnenie

miestnych telefonických vedení konkurencii)

Rada ministrov schválila koncom mája návrh novely telekomunikačného zákona, ktorý aproximuje poľské telekomunikačné právo legislatíve EÚ. Poľské telekomunikácie TP S.A. (Telekomunikacja Polska) majú podľa požiadavky vlády zdynamizovať investície do modernizácie telefónnej siete. Táto regulácia pomôže iným operátorom získať klientov TP S.A., čo prispeje k vytvoreniu väčšej konkurencie na telekomunikačnom trhu a lepšej dostupnosti k moderným službám. Zákazníci budú mať podľa návrhu možnosť využívať služby rôznych operátorov nielen pri medzinárodnej a medzipásmovej komunikácii, ale aj pri miestnom telefonickom styku.

7. Uzavretie rokovaní s EÚ v kapitole Dopravná politika (otvorenie vzdušného priestoru konkurencii)

Podľa záverov s rokovania s EÚ vzdušný priestor bude plne otvorený pre konkurentov z EÚ od januára 2004. Každý letecký prepravca z EÚ bude môcť obsluhovať nielen lety medzi Poľskom a zahraničím, ale i vnútroštátne lety. Poľský letecký prepravca LOT získa tieto výhoda taktiež. Poľskí vyjednávači akceptovali návrh EÚ, ktorý zabraňuje poľským cestným prepravcom poskytovať služby v rámci EÚ ešte 5 rokov po vstupe Poľska do EÚ. EÚ prijala poľskú požiadavku vyberať cestné poplatky z ťažkých nákladných vozidiel prechádzajúcich medzinárodnými koridormi počas 5 rokov a v prípade ostatných cestných komunikácií 7 rokov po vstupe.

8. Konceptia ochrany hospodárskej súťaže v sektore dopravy, pôšt a telekomunikácií na roky 2002 - 2003 (väčšia liberalizácia)

Rada ministrov prijala koncepciu ochrany hospodárskej súťaže na roky 2002 - 2003. V koncepcii sa navrhuje v oblasti poštových služieb prijať nový poštový zákon, ktorý by vpustil na trh s poštovými službami súkromné firmy. V oblasti leteckej dopravy by sa mala prijať príslušná novela zákona, ktorá by mala oddeliť riadenie letísk od kontroly leteckej dopravy, ktorú doposiaľ vykonávali spoločnosti prevádzkujúce letiská. Poľské telekomunikácie (Telekomunikacja Polska S.A.) by sa mali dohodnúť s ostatnými operátormi na vzájomnej spolupráci a vyúčtovaní služieb. V železničnej doprave by mali pokračovať kroky smerujúce k ukončeniu reštrukturalizácie poľských železníc - PKP (Polskie Koleje Państwowe).

9. Vstup poľských aerolínií LOT do skupiny Star Alliance

Začiatkom júna boli poľské aerolínie PLL LOT (Polskie Linie Lotnicze) pozvané pristúpiť do zoskupenia viacerých leteckých prepravcov - Star Alliance. Plná integrácia LOT-u do aliancie potrvá asi pol roka, kedy sa má vytvoriť spoločný rezervačný systém leteniek všetkých 14 členov skupiny. Tejto udalosti predchádzalo využitie dobrých vzťahov medzi Poľskom a Nemeckom a podpísanie dohody o spolupráci medzi LOT a nemeckou Lufthansou z apríla 2002. Najväčšmi budú z členstva LOT-u v aliancii profitovať pasažieri, ktorí budú potrebovať iba jednu letenku na dlhé a komplikované trate, skráti sa ich čakanie na prestup do iného lietadla a znížia sa ceny leteniek. Vstup LOT-u do aliancie je jednou z podmienok privatizácie spoločnosti na kapitálovom trhu už v druhej polovici roku 2003.

10. Zákon o podmienkach spotrebiteľského predaja

Podľa schváleného zákona o podmienkach spotrebiteľského predaja musia mať všetky predávané tovary dve ceny: za jednotku i za celkové predávané množstvo. Zákon rozširuje informačnú povinnosť predajcov. Ten bude musieť informovať zákazníka o značke, výrobcovi, krajine pôvodu a bude taktiež niesť zodpovednosť za produkty, ktorých kvalita nedosahuje ním propagovanú úroveň. Každý predaj nad 2000 poľských zlotých bude musieť byť listinne potvrdený.

11. Návrh na zmenu metódy valorizácie dôchodkov (podľa výšky inflácie a rastu miezd v uplynulom roku)

Rada ministrov schválila koncom mája návrh ministerstva práce na zmenu v spôsobe valorizácie dôchodkov. Dôchodky budú v budúcnosti zvyšované na základe indexu inflácie z predošlého roku namiesto doterajšieho referenčného systému – plánovanej inflácie v štátnom rozpočte a minimálne 20%-ného nárastu miezd. Dôchodky sa budú valorizovať aj v dôsledku zvyšovania miezd, a síce o minimálne pätinu z hodnoty rastu priemernej mzdy v národnom hospodárstve v uplynulom roku.

12. Uzavretie rokovaní s EÚ v kapitole rybolov (otvorenie poľských baltických vôd pre konkurenciu z EÚ, dotácie na odstavenie rybárskych lodí, monitoring úlovkov)

Pri rokovaníach o kapitole – rybné hospodárstvo Poľsko súhlasilo s otvorením rybárskych vôd pre baltské krajiny Európskej únie. Poľsko sa taktiež zaviazalo do 1,5 roka prispôbiť štandardom EÚ skladovanie rýb a taktiež povinne vybaviť rybárske lode satelitnými systémami, ktoré budú monitorovať veľkosť úlovku. Európska komisia oznámila, že v rokoch 2004-2006 podporí modernizáciu poľského rybolovu prostriedkami zo štrukturálnych fondov vo výške 180 mil. EUR. Ak sa poľskí rybári rozhodnú skončiť s rybolovom, dostanú za každú dlhodobu odstavenú loď pomoc vo výške 250 tis. EUR alebo 150 tis. EUR ak je loď dlhá do 15 metrov.

13. Zákon o ochrane pred dovozom dotovaných tovarov (zavedenie dočasných cieľ)

Sejm schválil v júni 2002 zákon o ochrane pred dovozom dotovaných tovarov, ktorý umožňuje uvaliť dočasné clo (maximálne na 4 mesiace) na poľnohospodárske i priemyselné komodity, ktoré sú dotované zahraničnými vládami a ich dovoz by mohol poškodiť domácich výrobcov.

14. Úľavy pre absolventov škôl pri vzniku vlastnej podnikateľskej činnosti

Poľský Sejm v máji novelizoval zákon o zamestnávaní absolventov škôl. Novela priniesla balík úľav pre absolventov, ktorí sa rozhodnú vykonávať vlastnú podnikateľskú činnosť. V prvom roku budú oslobodení od platenia dôchodkového poistenia a z Fondu práce (úrad práce) získajú príspevok určený na hradenie časti sociálneho a úrazového poistenia. Novela bude platiť do konca roku 2005, po ktorom sa očakáva príchod populačne silných ročníkov na trh práce.

15. Novela zákon o štátnej pomoci

Sejm schválil v júni 2002 novelu zákona o štátnej pomoci, na základe ktorej sa zriadi úrad štátnej pomoci. Na 100 000 EUR sa znižuje suma štátnej pomoci, ktorej použitie bude musieť úrad kontrolovať. Novela znížila i požiadavky, ktoré musia byť splnené na pridelenie pomoci na reštrukturalizáciu prijímateľa pomoci. Firmy môžu tieto prostriedky použiť nielen na privatizáciu, ale aj na podporu ich dlhodobej schopnosti konkurovať na trhu, avšak len ak je ich ekonomická situácia zložitá.

16. Zákon o leteckej doprave

V júni schválený zákon o leteckej doprave, približuje poľské štandardy požiadavkám EÚ. Uľahčuje poľským subjektom ako aj subjektom z EÚ zakladanie a prevádzkovanie firiem podnikajúcich v leteckej doprave a správe letísk, ale len ak 51% akcií danej spoločnosti bude vlastníť štát. Zákon povoľuje pilotom lietať do ich 65 rokov, ale po dovŕšení 60. roku môžu lietať medzinárodné lety len ak budú členmi viacčlennej posádky, ktorá bude mať záložného pilota. Zákona taktiež stanovuje maximálnu dobu dennej pracovnej doby všetkých členov

leteckej posádky na 18 hodín.

17. Zákon o generálnom colnom úrade (zjednotenie colnej a fiškálnej kontroly)

Zákon o generálnom colnom inšpektoráte spája fiškálnu a colnú kontrolu do jednej štruktúry. Zjednotenie oboch systémov sa uskutoční transferom kompetencií z Colnej inšpekcie na orgány fiškálnej kontroly. Tieto zmeny by mali zvýšiť efektívnosť v oblasti prevencie pred pašeráctvom.

18. Intervencie na poľnohospodárskom trhu a zavedenie exportných dotácií

Rada Ministrov rozhodla o znížení intervenčnej ceny pšenice zo 480 na 440 zlotých a pre raž z 330 na 325 zlotých za tonu. Vláda chce taktiež finančne podporiť export 26 000 ton bravčového mäsa, 15 000 ton hovädzieho mäsa a 34 000 ton sušeného mlieka. Porada ministrov taktiež rozhodla o zvýšení podpory výroby mlieka o 7 grošov na liter. Cieľom zníženia intervenčných cien a zavedenia exportných dotácií je zvýšiť export poľského mlieka, mäsa a obilia a vyriešiť tak domáce prebytky. Dodatočné intervencie na trhu s poľnohospodárskymi komoditami budú stáť 370 mil. zlotých. Vláda taktiež rozhodla o oneskorení účinnosti kvóty umožňujúcej dovoz 480 000 ton pšenice z EÚ. EÚ nebude proti týmto opatreniam protestovať, nakoľko boli vopred konzultované.

19. Program reštrukturalizácie chemického priemyslu

Poľská vláda prijala začiatkom júna program reštrukturalizácie chemického priemyslu. Koncepcia predpokladá oddeliť z každého sprivatizovaného chemického holdingu spoločnosti zaoberajúce sa chemickou výrobou a firmy zabezpečujúce infraštruktúru. Novovytvorené spoločnosti, ktoré produkujú podobné výrobky, budú skonsolidované. Vládny projekt uvádza, že pripravením plánu privatizácie a reštrukturalizácie sektoru bude poverená poľská naftárska spoločnosť - Nafta Polska. Privatizácia by sa mala rozbehnúť už v 1. štvrtroku 2003 a mala by trvať približne 5 rokov. Reštrukturalizačné náklady sa odhadujú na úrovni 65 miliónov zlotých. Na predaj čakajú veľké chemické podniky Police, Ke dzierzyn, Tarnów a Pulawy.

20. Zvýšenie základného imania štátnej banky BGK kvôli poskytovaniu zvýhodnených hypotekárnych úverov

Rada ministrov rozhodla koncom apríla o zvýšení základného imania štátnej banky BGK (Bank Gospodarstwa Krajowego) o 530 mil. zlotých, ktoré má byť financované 40 miliónmi akcií Poľských telekomunikácií (TP SA). Toto opatrenie má banke umožniť poskytovať zvýhodnené hypotekárne úvery. V rámci toho sa predpokladá výstavba 12-tisíc sociálnych bytov ešte v tomto roku.

21. „Čierna kniha“ o neefektívnom hospodárení v 22 štátnych spoločnostiach

Minister pre štátnu pokladnicu zverejnil v máji správu (čiernu knihu) o situácii v 22 štátnych spoločnostiach počas predošlej vlády. V správe sa tvrdí, že v týchto spoločnostiach bolo pravidlom nehospodárne nakladanie s prostriedkami. Zmenšil sa ich export a zvýšilo sa zadlženie firiem. V správe je uvedené, že štátne spoločnosti realizovali nové projekty bez náležitej prípravy, zbavovali sa profesionálnych pracovníkov a nezodpovedne hospodárili s dotáciami. Kritika sa zniešla aj na vysoké zárobky a výhody manažérov týchto štátnych spoločností a prelievanie zisku do zahraničia. Minister pre štátnu pokladnicu inicioval niekoľko podaní na generálnu prokuratúru.

22. Návrh na obmedzenie zamestnávania dôchodcov

Rada ministrov schválila v apríli návrh novely zákona o zamestnanosti a zabraňovaní nezamestnanosti, ako aj novely zákona o dôchodkoch. Návrh predpokladá pre zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú poberateľov dôchodkov, zavedenie 7-krát vyššieho odvodu do Fondu práce (úrad práce) ako platia za iných zamestnancov. Po 2 rokoch od vzniku nároku na dôchodok nebude môcť byť penzista podľa návrhu novely zamestnaný u dovtedajšieho zamestnávateľa. Po prijatí týchto opatrení sa očakáva vznik okolo 80- až 100-tisíc nových pracovných miest a dodatočné príjmy do Fondu práce vo výške 32 miliónov zlotých mesačne. Návrhy noviel boli posunuté na konzultácie odborových zväzov a zamestnávateľov.

23. Návrh na obmedzenie cenovej politiky obchodných reťazcov

Rada ministrov prijala v apríli návrh novely o boji proti nekalej konkurencii. Poľská vláda navrhuje, aby veľké obchodné reťazce nepraktizovali agresívnu cenovú politiku, pozostávajúcu z predaja tovaru bez uvalenia obchodnej marže alebo predaja produktov s maržou nepokrývajúcou náklady. To by malo podľa vlády priniesť účinnejšiu ochranu malých obchodných firiem. Poľský kabinet navrhuje taktiež zakázať niektoré formy marketingovej politiky ako napríklad poskytovanie cenových akcií a zliav na tovar.

24. Návrh na odkúpenie väčšiny akcií lodeníc Štetín štátom

Ministerstvo pre štátnu pokladnicu deklarovalo v máji vôľu prevziať majoritný balík akcií štetínskych lodeníc od osôb (tzv. priemyselnej skupiny), ktoré ich pred desiatimi rokmi sprivatizovali. To by malo za následok prevzatie štátnej kontroly nad lodenicami, následne prinavrátenie dôvery bankových inštitúcií a urýchlenie procesu udelenia preklenovacieho bankového úveru vo výške 40 mil. USD. Vďaka tejto pôžičke by mali lodenice obnoviť svoju v marci prerušenú výrobnú činnosť už začiatkom júla. Bankrot lodeníc by znamenal prepustenie 7-tisíc zamestnancov a taktiež by bol ohrozením straty práce pre okolo 55- až 60-tisíc ľudí, ktorí sú zamestnaní v s lodenicami kooperujúcich firmách. Lodenice Štetín boli v roku 1991 transformované na akciovú spoločnosť pod kuratelou ministerstva pre štátnu pokladnicu a v roku 1993 boli sprivatizované. Štetínske lodenice boli v roku 2001 jedenástymi najväčšími na svete.

25. Koncepcia reštrukturalizácie a privatizácie bánk (PKO BP, BGŻ)

Rada ministrov (poľská vláda) v júni 2002 akceptovala návrh koncepcie reštrukturalizácie a privatizácie štátnych bánk. Podľa nej by sa mala sprivatizovať banka PKO BP (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.), avšak nie skôr než sa úplne skončí jej ozdravný program. Vláda nechce predať túto banku strategickému investorovi, ale plánuje ponúknuť jej akcie na burze cenných papierov už v roku 2003. V prípade banky BGŻ (Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.) sa bude usilovať o spätné odkúpenie akcií. BGŻ by mala byť potom sprivatizovaná strategickými investorom prostredníctvom verejnej súťaže. Vláda si však chce aj po privatizácii ako v BGŻ, tak i v PKO BP zachovať podstatný vplyv a vlastniť približne 30 – 50%-ný podiel akcií.

26. Poslanecký návrh na zavedenie dovoznej prirážky

Autori návrhu zákona, ktorým sa má zaviesť dovozná prirážka, vzhľadom na nízku konkurencieschopnosť domácich výrobcov považujú za potrebné zaviesť určitú formu ich ochrany. Dovozná prirážka by mala byť zavedená ihneď a vyberaná do konca roka 2003. Jej výška by mala byť do konca júna 2003 5% a počas druhej polovice roka 3 %, pričom základom bude colná hodnota dovážaného tovaru. Autori predpokladajú, že dovozná prirážka by mala priniesť do štátneho rozpočtu dodatočných 12 mld. zlotých.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie júl - september 2002 - Poľsko

Výsledky projektu HESO za Poľsko zostavuje [Instytut badań nad gospodarką rynkową](#).

	III. ŠTVRŤROK JÚL - SEPTEMBER 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Poľska (o 1 resp. 1,5%-uálny bod)	148,0	2,42	61,3
2.	Novela Zákonníka práce (väčšia liberalizácia pracovného trhu)	127,8	1,92	66,7
3.	Návrh zákona o pravidlách prípravy a realizácie cestných investícií (uľahčenie vysporiadavania pozemkov)	80,0	1,60	50,0
4.	Akceptovanie kódexu správy a riadenia obchodných spoločností (corporate governance) Burzou cenných papierov vo Varšave	77,9	1,83	42,5
5.	Novela zákona o DPH (predĺženie platnosti nižšej sadzby DPH na stavebné práce, 0% na protipožiarne zariadenia, predĺženie termínu na uhradenie DPH pre malých podnikateľov)	77,9	1,83	42,5
6.	Program "Kapitál pre podnikateľov" (vytvorenie garančných fondov ručiacich za úvery pre malých a stredných podnikateľov)	42,9	1,00	42,9
7.	Schválenie dokumentu "Antikorupčná stratégia"	42,5	0,71	60,0
8.	Návrh novely zákona o rehabilitácii a zamestnávaní invalidných občanov (štátne príspevky pre firmy zamestnávajúce postihnutých občanov namiesto vracania DPH)	39,4	1,05	37,7
9.	Zavedenie dočasných ciel na výrobky z ocele	23,3	0,67	35,0
10.	Vyhláška ministra financií o odpustení časti spotrebnej dane za elektrinu pre exportérov	21,5	0,83	25,8
11.	Zavedenie "daňovej pôžičky" (ročný odklad splatenia dane z príjmov pre malé začínajúce firmy)	16,9	0,67	25,4
12.	Stratégia rozvoja Poľskej pošty (Poczta Polska)	11,4	0,44	25,6
13.	Zavedenie daňových stimulov pre banky so "zlými úvermi" v portfóliu	10,7	0,42	25,7
14.	Návrh zákona o trhu eko-palív (zvýšenie podielu ekologických palív a prísad)	0,0	0,00	24,6
15.	Štátne záruky pre lodenice v Gdyni a Závody H. Cegielského (150 mil. USD resp. 150 mil. PLN)	0,0	0,00	36,4
16.	Novela zákona o učiteľskom kódexe (zvýšenie platov učiteľov)	-6,9	-0,25	27,5
17.	Zavedenie trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb	-19,8	-0,60	33,0
18.	Zákon o reštrukturalizácii záväzkov vybraných spoločností voči štátu	-29,4	-0,75	39,2
19.	Vytvorenie národnej cukrovarníckej spoločnosti Poľský cukor	-41,7	-1,67	25,0

19.	(Polski Cukier)	-41,7	-1,07	23,0
20.	Návrh reštrukturalizácie Poľskej železničnej spoločnosti (PKP) (prevzatie záväzkov štátom)	-44,0	-1,27	34,6
21.	Návrh novely zákona o výstavbe a využívaní diaľnic (zavedenie spoplatnenia diaľnic a ostatných ciest)	-48,0	-1,25	38,4
22.	Návrh štátneho rozpočtu na rok 2003 (deficit 38,7 mld. PLN)	-64,4	-0,75	85,8
23.	Možnosť dodatočného zdanenia nepriznaných príjmov bez vyrubenia penále a pokuty za omeškanie	-95,6	-2,36	40,5
24.	Zavedenie majetkových priznaní	-107,9	-2,33	46,3
	RATING III. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	37,4		
	RATING II. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	48,8		

• [Členovia hodnotiacej komisie](#)

Komentár hodnotiacej komisie k opatreniam

Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Poľska o 1 resp. 1,5%-uálny bod bolo najlepšie hodnoteným opatrením 3. štvrťroka 2002 v Poľsku. Experti však vyjadrili názor, že toto zníženie sa v krátkom časovom období neodzrkadlí v poklese úrokových mier komerčných bánk. Spomedzi vládnych a parlamentných opatrení dostala najlepšie hodnotenie od poľských odborníkov **novela Zákonníka práce**, prijatá v Sejme, ktorá priniesla väčšiu liberalizáciu pracovného trhu. Zmeny v Zákonníku predstavovali správny smer pre ozdravenie hospodárstva a ich presadenie si vyžadovali značnú politickú guráž. Niektorí hodnotiaci požadovali ešte hlbšie zmeny, ktoré by sa odrazili v znížení nákladov na pracovnú silu. **Návrh zákona o pravidlách prípravy a realizácie cestných investícií**, ktorý má uľahčovať výstavbu nových ciest urýchlením procesu vysporiadavania pozemkov, bol hodnotiteľmi privítaný vzhľadom na neutešený stav cestnej siete v Poľsku. Podľa nich mal návrh prísť oveľa skôr. Iní odborníci nepovažujú prijatie nového zákona za potrebné, namiesto neho mohla byť navrhnutá novela zákona o územnom plánovaní. Hodnotiaca komisia ocenila **akceptovanie kódexu správy a riadenia obchodných spoločností (corporate governance) Burzou cenných papierov vo Varšave**. Pravidlá zahŕňajú ochranu práv menšinových akcionárov, konanie valných zhromaždení, ovplyvňujú správanie dozorných rád a riadenia podnikov. Podľa slov odborníkov tento krok jasne dokazuje, že samoregulácia aktérov na kapitálovom trhu je nimi samotnými považovaná za prospešnú. Zvýši sa úroveň transparentnosti verejne obchodovateľných spoločností a zlepši sa ochrana práv minoritných akcionárov. **Novela zákona o DPH**, nezvyšujúca sadzby dane a prinášajúca drobné zlepšenia hlavne pre malých podnikateľov, vyvolala pozitívne reakcie. Odborníci považujú zmenu systému úhrady DPH u malých podnikateľov zo súčasného systému, kedy sa DPH odvádza aj pri neuhradení záväzku dlžníka (problém príjmov budúcich období), na pravidlo platby DPH až po realizácii pohľadávky, čo je súčasťou iného návrhu novely, za prínosnú pre daňových poplatníkov, keďže obmedzí spustenie domino efektu v prípade nevyrovnania záväzkov dlžníkmi. **Vládny program "Kapitál pre podnikateľov"** bol hodnotený kladne. Vytvára systém štátnych garančných a pôžičkových fondov, ktoré budú ručiť a poskytovať úvery malým a stredným podnikateľom. Niektorí experti sa obávajú spôsobu implementácie programu. Napríklad, ak je celé riziko podnikateľského plánu kryté štátnou garanciou alebo pôžičkou, hrozí nízka úspešnosť, resp. plytvanie verejnými prostriedkami. **Antikorupčná stratégia**, pozostávajúca z plánu prispôsobovania právnych noriem, zaangažovania širokého spektra občanov a znižovania spoločenskej akceptácie korupcie, bola väčšinou expertov hodnotená pozitívne, no nie je považovaná za veľmi dôležité opatrenie. Stratégia je vnímaná ako výsledok želaní jej navrhovateľov, a nie ako skutočné prelomové riešenie. Konečné zhodnotenie bude možné až po úspešnom vykonaní realizačných krokov, ktoré stratégia predpokladá. **Návrh novely zákona o rehabilitácii a zamestnávaní invalidných občanov** je pozitívnym pokusom o zmenu nariadení, ktoré boli zneužívané niektorými firmami. Zákon od roku 2004 ruší možnosť vrátenia DPH firmám zamestnávajúcich postihnutých občanov a zavádza pre ne špeciálny štátny finančný príspevok. Experti zdôrazňujú, že je to dobrý a nevyhnutný krok, ktorý ale nerieši všetky súčasné problémy v tejto oblasti, takže sú očakávané ďalšie

opatrenia. **Uvalenie dočasných dovozných ciel** (11 až 25% na maximálne 200 dní) **na niektoré výrobky z ocele** bolo reakciou na podobné ochranné opatrenia iných štátov (USA, Čína, EÚ). Týmto opatrením sa docielila ochrana poľských producentov ocele. Ministerstvo financií rozhodlo o **možnosti odpustenia časti spotrebnej dane za elektrickú energiu vývozcom**, u ktorých náklady na energiu dosahujú viac ako 18% celkových nákladov. Rozhodnutie bolo hodnotené rôzne. Pre časť expertov je to podpora vybraných sektorov hospodárstva, iní si myslia, že spotrebná daň za el. energiu by mala byť zrušená úplne. **Zavedenie tzv. daňovej pôžičky**, ktoré umožňuje malým začínajúcim firmám odložiť si daňovú povinnosť do druhého roku svojej činnosti, bude mať podľa všetkého malý reálny dopad kvôli tvrdým podmienkam, ktoré musia firmy splniť, aby mohli túto výhodu využiť (zisk min. 1000 EUR mesačne v prvom roku existencie). **Stratégia rozvoja Poľskej pošty** bola hodnotená nejednoznačne. Stratégia sa zameriava na hľadanie nových zdrojov príjmov a efektívnejšie riadenie nákladov. Pošta plánuje predať časť svojich akcií viacerým investorom a vstúpiť do nových oblastí podnikania (poisťovníctvo a investičné fondy). Tento smer rozvoja je hodnotený ako náhrada za transformáciu na akciovú spoločnosť. Cena implementácie stratégie je považovaná za veľmi vysokú a pravdepodobnosť, že pošta na ňu na trhu získa dostatok prostriedkov, je malá. **Zavedenie daňových stimulov pre banky** v podobe možnosti započítať si do nákladov aj rezervy na "zlé úvery", nielen na klasifikované, povzbudí podľa odborníkov banky k poskytovaniu úverov aj neprofitujúcim firmám. Tento krok prinesie síce zníženie počtu bankrotov, no nevyrieši skutočné problémy firiem. Návrh zákona o trhu eko-palív, majúci za cieľ **zvýšenie podielu ekologických palív a prísad**, je považovaný za prílišné zasahovanie štátu do ekonomiky, čo bude mať negatívny efekt tak na spotrebiteľov, ako aj na producentov. Experti usudzujú, že pri prihlíadnutí na predpokladané výsledky a náklady projektu je návrh zákona zle koncipovaný. Vláda schválila **poskytnutie štátnych záruk na úvery pre Lodenice Gdynia a Závodov H. Cegielského** (výrobca lodných motorov). Časť expertov kritizuje toto rozhodnutie ako krátkodobé a neriešiacie situáciu v sektore, ktorému chýba dlhodobejšia vízia. Ingerencia štátu v ekonomike by mala podľa odborníkov klesať. Samotné **zvýšenie platov učiteľov** bez uskutočnenia reformy vo vzdelávacom systéme a odmeňovaní pedagogických pracovníkov je hodnotené ako neprínosné opatrenie, ktoré neprináša žiadne zásadné zmeny v školstve. **Zákon o trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb** je považovaný za potrebný, no príliš restriktívny. Zákon umožňuje potrestať firmu finančnou pokutou, ak sa prostredníctvom svojich zamestnancov dopustí korupcie, prania špinavých peňazí, nekalej súťaže, alebo znečisťovania životného prostredia. Experti sa obávajú spôsobu implementácie zákona a možného zneužívania tohto nového inštitútu v poľskom trestnom práve. **Zákon o reštrukturalizácii záväzkov** (nezaplatené dane, clá, odvody do poisťovních fondov) **vybraných spoločností voči štátu** bol hodnotený ako prekážka efektívnej alokácie kapitálu. Z takýchto opatrení opakovane profitujú určité firmy, ktoré namiesto zvyšovania efektivity svojho hospodárenia zisťne vyhľadávajú politickú rentu. **Založenie národnej cukrovarníckej spoločnosti "Poľský cukor"** spojením 19 štátnych cukrovarov, v ktorých je štát 100%-ným vlastníkom, je hodnotené ako politické rozhodnutie. Nezlepší efektívnosť cukrovarov, prinesie však novovzniknutej spoločnosti dominantné postavenie na trhu, čo môže byť nebezpečné. **Novela zákona o reštrukturalizácii Poľských železníc PKP** získala negatívne hodnotenie. Podľa zákona štát odpustí železničiarom po zaplatení tzv. reštrukturalizačného poplatku (1,5% zo záväzkov voči štátu) dlh vo výške 2,5 mld. zlotých a zároveň preberie na seba záväzky vo výške 2,1 mld. zlotých. Opatrenie, ktorého náklady budú znášať daňoví poplatníci, nezvyšuje podľa expertov efektívnosť železníc, prináša im iba prechodný krátkodobý zdroj financovania. **Návrh novely zákona o výstavbe a využívaní diaľnic**, ktorý okrem iného plánuje zaviesť **soplatnenie diaľnic** a medzinárodných ciest pre osobné automobily a všetkých ciest pre nákladné vozidlá (diaľničná nálepka), predstavuje podľa hodnotiteľov zvýšenie daňového a príspevkového zaťaženia a nedostatočné riešenie problematiky financovania cestnej siete v Poľsku. **Návrh deficitného štátneho rozpočtu na rok 2003** neposkytuje záruky na uskutočnenie potrebných reformných zmien vo verejných financiách a svojou konštrukciou zabraňuje vykonaniu reforiem v blízkej budúcnosti. Reforma verejných financií je potrebná aj v súvislosti s integráciou Poľska do EÚ a využívaním prostriedkov z európskych štrukturálnych fondov. **Zákon o dodatočnom 12%-nom zdanení nepriznaných príjmov pri odpustení penále a pokuty za omeškanie**, ktorý sa vzťahuje na tých daňovníkov, ktorí v predchádzajúcich šiestich rokoch nepriznali časť príjmov a neodviedli z nich daň, bol kritizovaný, keďže jeho efekt bude limitovaný, naopak značne sa zmenší dôvera v štátne orgány. Odborníci považujú túto aktivitu za falošnú. Najhoršie hodnoteným opatrením v Poľsku v 3. štvrtroku 2002 bolo **zavedenie povinnosti podávať majetkové priznania**. Poľskí odborníci poukázali na pochybný daňový aspekt tohto kroku, nakoľko daňové orgány majú iné legálne nástroje na zdanenie nepriznaných príjmov a majetku. Majetkové priznania sú podľa nich hrubým a neprípustným zasahovaním do súkromnej sféry majetnejších občanov, a teda narúšajú základné princípy spoločenského zriadenia založeného na slobode a súkromnom vlastníctve.

Charakteristiky hodnotených opatrení

1. Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Poľska (o 1 resp. 1,5%-uálny bod)

Rada menovej politiky Národnej banky Poľska sa v auguste a septembri rozhodla znížiť úrokové sadzby. Intervenčná sadzba klesla o 1 percentuálny bod a v súčasnosti dosahuje 7,5%, lombardná sadzba bola znížená o 1,5 percentuálneho bodu na 10% a rediskontná sadzba takisto o 1,5 percentuálneho bodu na 8,5%. Rada odôvodnila toto rozhodnutie klesajúcou infláciou a chýbajúcimi znakmi ekonomického oživenia.

2. Novela Zákonníka práce (väčšia liberalizácia pracovného trhu)

Poľský Sejm schválil koncom júla novelu Zákonníka práce. Hlavné zmeny sú:

- Zamestnávateľia budú môcť zamestnávať na dobu určitú bez akýchkoľvek obmedzení na ľubovoľnú dĺžku; v súčasnosti musí byť už tretia pracovná zmluva podpisovaná na dobu neurčitú.
- Zavedie sa inštitút pracovnej dohody na čas zastupovania.
- Prvý deň práceneschopnosti nebude preplácaný v prípade práceneschopnosti kratšej ako 6 dní.
- Zamestnávateľia budú povinní preplácať maximálne 33 dní práceneschopnosti (v súčasnosti 35 dní).
- Príplatok za nadčasové hodiny bude počas pracovných dní 50% z normálnej hodinovej mzdy a 100% v nedeľu, v noci a počas prázdnin (v súčasnosti je to 50% za prvé 2 nadčasové hodiny a 100% za každú ďalšiu).
- Firmy ktoré zamestnávajú menej ako 20 ľudí nebudú musieť používať pravidlá, ktorými sa reguluje hromadné prepúšťanie.

3. Návrh zákona o pravidlách prípravy a realizácie cestných investícií (uľahčenie vysporiadavania pozemkov)

Poľská vláda schválila v auguste návrh zákona o pravidlách prípravy a realizácie cestných investícií. Tento zákon núti majiteľov predať pozemky, ktoré budú použité na budovanie miestnych ciest a diaľnic. V opačnom prípade príde k vyvlastneniu pozemku. Rozhodovať o lokalizácii by mali vojvodovia (predsedovia krajov), ktorí budú mať v mimoriadnych prípadoch právo prijať opatrenia na okamžitú vykonateľnosť ich rozhodnutí. V prípade schválenia návrhu v Sejme bude zákon platiť do konca roku 2006 a mal by zabezpečiť urýchlenie rozhodnutí o umiestnení cestných komunikácií.

4. Akceptovanie kódexu správy a riadenia obchodných spoločností (corporate governance) Burzou cenných papierov vo Varšave

Varšavská burza cenných papierov akceptovala v septembri kódex správy a riadenia obchodných spoločností (corporate governance). Spoločnosti, ktoré budú chcieť vstúpiť na burzu, budú musieť deklarovať ochotu prispôbiť sa týmto pravidlám. Firmy, ktoré už sú zapísané na burze, poskytnú takúto deklaráciu do konca tohto roka. Pravidlá spôsobu správy a riadenia obchodných spoločností majú za cieľ urobiť firmy transparentnejšími a dôveryhodnejšími. Zahŕňajú ochranu práv menšinových akcionárov, konanie valných zhromaždení, ovplyvňujú správanie dozorných rád a riadenia podnikov. Do konca tohto roka bude zriadený súd pre kapitálový trh, ktorý bude dohliadať na zavádzanie týchto pravidiel. Priestupky proti pravidlám, uvedených v zákone, budú môcť byť trestané iba napomenutím.

5. Novela zákona o DPH (predĺženie platnosti nižšej sadzby DPH na stavebné práce, 0% na protipožiarne zariadenia, predĺženie termínu na uhradenie DPH pre malých podnikateľov)

Sejm schválil v júli novelu zákona o dani z pridanej hodnoty. Výška DPH na stavebné práce ostane do konca roku 2003 na úrovni 7% (predĺženie o 1 rok) a DPH na protipožiarné zariadenia bude 0%. Popritom, malí podnikatelia s tržbami nižšími ako 800-tis. EUR budú môcť od budúceho roka využiť dlhšie, 3-mesačné obdobie na uhradenie DPH, namiesto terajšieho 1-mesačného.

6. Program “Kapitál pre podnikateľov” (vytvorenie garančných fondov ručiacich za úvery pre malých a stredných podnikateľov)

Vláda odsúhlasila v auguste pomocný program pre malých a stredných podnikateľov pod názvom “Kapitál pre podnikateľov”. Prvá časť programu je určená pre dlhšie existujúce firmy, ktoré sa ale nemôžu rozvinúť z dôvodu chýbajúcich úverov od bánk vzhľadom na ich nedostatočné záruky. Vláda plánuje vytvoriť Národný garančný fond a 100 lokálnych fondov, ktoré budú ručiť za pôžičky pre malých a stredných podnikateľov. Popritom Poľská agentúra pre rozvoj podnikania vytvorí pôžičkové fondy na pomoc veľmi malým novým firmám. Na financovanie tohto systému garancií a pôžičiek chce vláda využiť svoje malé podiely v privatizovaných spoločnostiach, z predaja ktorých môže získať okolo 200 mil. PLN. Program bude financovaný tiež zo štátneho rozpočtu.

7. Schválenie dokumentu “Antikorupčná stratégia”

Poľská vláda odsúhlasila v septembri dokument “Antikorupčná stratégia”. Materiál hovorí, že boj proti korupcii musí pozostávať z mnohostranne a dlhodobého zameraných opatrení. Stratégia predpokladá:

- prispôsobovanie právnych noriem a vytvorenie transparentného systému, ktorý by umožnil rozvinutie dobre fungujúceho trhu,
- zaangažovanie sa a spoluprácu politikov, štátnych organizácií a ich zamestnancov, firiem, občanov, ako i mimovládnych organizácií,
- upriamenie pozornosti na zníženie spoločenskej akceptácie korupcie.

Boj proti korupcii by mal zahŕňať oblasť privatizácie, verejného obstarávania, verejnej správy, zdravotnej starostlivosti, verejných financií a súdnictva. Realizácia prijatej Antikorupčnej stratégie má umožniť naplnenie jej troch hlavných cieľov:

- účinné a úspešné objasňovanie korupčných trestných činov,
- zavedenie efektívnych mechanizmov v boji proti korupcii vo verejnej správe,
- zväčšiť vedomie verejnosti o etických formách konania.

8. Návrh novely zákona o rehabilitácii a zamestnávaní invalidných občanov (štátne príspevky pre firmy zamestnávajúce postihnutých občanov namiesto vracania DPH)

Vláda schválila v júli návrh novely zákona o rehabilitácii a zamestnávaní telesne a duševne postihnutých občanov. Zákon stanovuje, že vracanie DPH firmám s chránenými pracovnými miestami pre invalidov bude od roku 2004 zrušené. Namiesto toho budú tieto firmy každý mesiac dostávať špeciálny príspevok závisiaci od miery postihnutia ich hendikepovaných zamestnancov (od 40% z najnižšej mzdy pri ľahkom stupni postihnutia až po 145% pri ťažkom postihnutí). Tento príspevok budú môcť dostať aj firmy, ktoré nemajú status firmy s chránenými pracovnými miestami pre postihnutých občanov, no napriek tomu zamestnávajú aj invalidov. Podniky by mohli počítať pri svojom financovaní aj so štátnym príspevkom na splácanie bankových úrokov alebo v prípade prechodných problémom aj s jednorazovou pôžičkou na reštrukturalizáciu.

9. Zavedenie dočasných ciel na výrobky z ocele

Ministerstvo hospodárstva uvalilo v auguste dočasné clá na výrobky z ocele. Clá sa týkajú 10 skupín výrobkov a sú platné maximálne 200 dní. Výška ciel kolíše od 11 do 25%, v závislosti od skupiny. Ministerstvo tento krok vysvetlilo zvýšením dovozu oceliarskych výrobkov v období rokov 1997-2001, ako aj tým, že podobné opatrenia zaviedlo v súčasnosti mnoho ďalších krajín (USA, Čína, EÚ, Maďarsko). Ak analýza preukáže škodlivosť importu oceliarskych výrobkov pre poľskú ekonomiku, ministerstvo uvalí vo februári 2003 tieto clá na 4 roky. Poľské rozhodnutie bolo konzultované s Európskou komisiou, ktorá voči nemu nenamietala.

10. Vyhláška ministra financií o odpustení časti spotrebnej dane za elektrinu pre exportérov

Minister financií podpísal v júli vyhlášku, ktorá platcom daní - podnikateľom - umožňuje dostať späť zaplatenú spotrebnú daň za elektrickú energiu. Vývozcovia, ktorí sú platcami DPH a ich náklady na energiu spolu so spotrebnou daňou dosahujú minimálne 18% celkových nákladov, budú mať nárok na vrátenie spotrebnej dane. Vrátená suma bude závisieť od podielu príjmu z exportu na celkovom príjme spoločnosti.

11. Zavedenie "daňovej pôžičky" (ročný odklad splatenia dane z príjmov pre malé začínajúce firmy)

Sejm novelizoval koncom augusta zákon o dani z príjmu a o paušálnej dani. Novela umožňuje poskytnúť tzv. daňovú pôžičku firmám zamestnávajúcim menej ako 50 a viac ako 5 zamestnancov. Daňová pôžička umožňuje firmám odložiť daňovú povinnosť do druhého roku ich existencie. Firmy takisto nebudú musieť zaplatiť preddavok na daň. Odložená daň bude potom bez úroku zaplatená v ďalších 5-tich rokoch. Podmienkou na získanie takejto výhody je udržanie zamestnanosti a dosiahnutie zisku väčšieho ako 1000 EUR mesačne v prvom roku existencie.

12. Stratégia rozvoja Poľskej pošty (Poczta Polska)

Poľská pošta predstavila v septembri stratégiu jej rozvoja. Spoločnosť sa chce zamerať na dve hlavné oblasti - hľadanie nových zdrojov príjmov ako alternatíva tradičných poštových služieb a efektívnejšie riadenie nákladov. Pošta chce využívať moderné finančné nástroje, spolupracovať s najlepšimi svetovými poštovými spoločnosťami a vstúpiť na medzinárodný kapitálový trh. Spoločnosť nemá v záujme viazať sa iba na jedného strategického investora, ale chce ich nájsť viacero. Poľská pošta plánuje založiť spoločnosť investičných fondov a predávať životné a zdravotné poistenie. Implementovanie stratégie bude stáť približne 5 mld. PLN.

13. Zavedenie daňových stimulov pre banky so "zlými úvermi" v portfóliu

Sejm novelizoval koncom augusta zákon o daniach z príjmov právnických osôb. Novela prináša daňové stimuly pre banky so "zlými úvermi" v portfóliu. Vďaka novele budú môcť banky zahrnúť do nákladov aj tie rezervy, ktoré boli vytvorené na riskantné pôžičky. Doteraz mohli do nich započítavať iba rezervy na klasifikované úvery. Banky si zo základu dane budú môcť takisto odpočítavať aj časť klasifikovaných úverov poskytnutých reštrukturalizovaným spoločnostiam (pozri nižšie opatrenie č. 18). Ak chcú ale využiť aj túto možnosť, musia týmto spoločnostiam poskytnúť nové úvery.

14. Návrh zákona o trhu eko-palív (zvýšenie podielu ekologických palív a prísad)

Vláda začiatkom júla schválila návrh zákona o trhu ekologických palív a prísad predložený ministerstvom poľnohospodárstva. Zákon predpokladá, že podiel bioetanolu v predaji benzínu vzrastie na 4,5% od 1.1.2003

a podiel eko-prísad vzrastie na 5% od 1.1.2006. Zákon navrhuje oslobodenie eko-prísad od spotrebnej dane. Zavedenie zmien umožní vytvorenie 8-tisíc nových pracovných miest v sektore poľnohospodárstva a môže stáť až 55 mil. PLN v prvom roku.

15. Štátne záruky pre lodenice v Gdyni a Závody H. Cegielského (150 mil. USD resp. 150 mil. PLN)

Vláda v júli rozhodla udeliť štátne záruky na úver v hodnote 150 mil. USD pre Lodenice Gdynia (Stocznia Gdynia) a na úver vo výške 150 mil. PLN pre Závody H. Cegielského (Zakl ady H. Cegielskiego - výrobca lodných motorov). Dôvodom vlády na poskytnutie záruk bolo, že banky považujú tieto spoločnosti za vysoko rizikové a nechcú ich úverovať.

16. Novela zákona o učiteľskom kódexe (zvýšenie platov učiteľov)

Sejm schválil v septembri novelu zákona o učiteľskom kódexe (Karta nauczyciela). Novela urýchľuje zavedenie tretieho stupňa reformy odmeňovania učiteľov. Podľa novely, platy učiteľov budú zvýšené už v októbri 2002 a nie až v januári 2003, ako bolo pôvodne plánované. Percento zvýšenia bude závisieť od stupňa služobného postavenia zamestnanca. Vláda odhaduje, že výdavky spojené s touto zmenou nebudú vyššie ako 470 mil. PLN.

17. Zavedenie trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb

Sejm schválil koncom septembra zákon o trestnoprávnej zodpovednosti právnických osôb. Podniky budú trestané za korupciu, nekalú súťaž, pranie špinavých peňazí, znečisťovanie životného prostredia. Právnické osoby budú braté na zodpovednosť, aj ak bol trestný čin spáchaný ich zamestnancom - fyzickou osobou, napr. riaditeľom spoločnosti. Firmy, ktoré sa prehrešia proti tomuto zákonu, budú musieť vrátiť výhody a majetok získaný z trestnej činnosti a zaplatiť pokutu až do výšky 10% ich ročného príjmu. Takisto nebudú môcť dostať podporu z medzinárodných ani verejných fondov a nebudú sa môcť zúčastňovať výberových konaní verejných inštitúcií.

18. Zákon o reštrukturalizácii záväzkov vybraných spoločností voči štátu

Sejm schválil koncom augusta zákon o reštrukturalizácii dlhov vybraných spoločností voči štátu. Zákon umožňuje reštrukturalizovať časť nesplatených daní z príjmu, ciel, príspevkov do sociálneho fondu a Fondu práce (Fundusz Pracy - úrad práce). Do reštrukturalizačného programu môžu byť zahrnuté po schválení príslušnou územnou samosprávou tiež neuhradené miestne dane a poplatky. Spoločnosti, ktoré budú chcieť využiť tieto výhody, sa musia podvoliť určitým požiadavkám: poskytnúť informácie o finančnej situácii, predstaviť reštrukturalizačný program a zaplatiť tzv. reštrukturalizačný poplatok až do výšky 15% (1,5% ak je spoločnosť "strategická" z hľadiska národného hospodárstva) z nesplatených záväzkov voči štátu. Popritom budú tieto firmy musieť vyrovnať svoje súčasné záväzky voči štátu v priebehu jedného roka po využití reštrukturalizačného programu.

19. Vytvorenie národnej cukrovarníckej spoločnosti Poľský cukor (Polski Cukier)

Ministerstvo pre štátnu pokladnicu založilo v auguste Národnú cukrovarnícku spoločnosť Poľský cukor (Polski Cukier). V prvej fáze plánuje ministerstvo spojiť 19 cukrovarov, v ktorých je štát 100%-ným vlastníkom. V druhej fáze budú do spoločnosti vložené akcie 3 iných cukrovarov, v ktorých 25% podiel patrí zamestnancom a farmárom. Na základe predbežných odhadov Poľský Cukor bude produkovať 450-tisíc ton cukru ročne, čo by mu zabezpečilo 25%-ný podiel na trhu a spolu so závislými firmami 37%-ný. Problémom zostáva situácia

Sliezskej cukrovarníckej spoločnosti, ktorej akcie boli zablokované súdnym rozhodnutím (žaloba koncernu Saint Louis Sucre). Úspešný koniec procesu by umožnil zaradiť ju do spoločnosti Poľský cukor, ktorý by tak zvýšil podiel na trhu na 65%.

20. Návrh reštrukturalizácie Poľskej železničnej spoločnosti (PKP) (prevzatie záväzkov štátom)

Vláda schválila v auguste návrh novely zákona o reštrukturalizácii a privatizácii Poľskej železničnej spoločnosti (PKP - (Polskie Koleje Państwowe). Podľa novely, spoločnosť nebude musieť zaplatiť svoje záväzky voči štátu po dátume splatnosti vo výške 2,5 mld. PLN v prípade, ak zaplatí tzv. reštrukturalizačný poplatok 1,5% z týchto záväzkov (pozri vyššie opatrenie č. 18). Okrem toho, vláda súhlasila s prevzatím záväzkov železníc vo výške 2,1 mld. zlotých. Toto rozhodnutie podľa názoru vlády umožní Poľskej železničnej spoločnosti reštrukturalizovať sa, aby mohla byť pripravená konkurovať iným európskym prepravcom po otvorení poľskej železničnej siete v roku 2006.

21. Návrh novely zákona o výstavbe a využívaní diaľnic (zavedenie spoplatnenia diaľnic a ostatných ciest)

Poľská vláda schválila v auguste návrh novely zákona o výstavbe a používaní diaľnic. Novela upravuje systém vyberania poplatkov za využívanie medzinárodných ciest a diaľnic. Ročná nálepka bude stáť 180 zlotých, 60-denná 54 zł , a 10-denná 18 zł . Majitelia nákladných áut budú povinní platiť za používanie všetkých štátnych ciest a výška poplatku bude kolísať medzi 1,5 až 12-násobkom poplatku za osobné auto. Zvýšené príjmy, odhadované na 1,2 až 1,5 mld. PLN, budú použité na výstavbu diaľnic.

-

22. Návrh štátneho rozpočtu na rok 2003 (deficit 38,7 mld. PLN)

Poľská vláda schválila koncom septembra návrh štátneho rozpočtu na rok 2003. Príjmy sú plánované na 154,8 mld. PLN, výdavky na 193,5 mld. PLN. Deficit by mal dosiahnuť 38,7 mld. PLN. Plán príjmov je o 5,2 mld. PLN vyšší ako bol v júli, pretože sadzba dane z príjmu právnických osôb bude z úrovne 28% znížená nie na plánovaných 24%, ale iba na 27%. Vláda očakáva vyššie príjmy z dane z pridanej hodnoty a zo spotrebných daní. Zároveň chce zlepšiť výber daní. V budúcoročnom rozpočte sa počíta s jednorazovými príjmami na základe zákona o možnosti dodatočného zdanenia príjmov bez vyrubenia penále a pokuty za omeškanie vo výške 600 mil. PLN a s poplatkami od reštrukturalizovaných firiem vo výške 1,3 mld. PLN. Výdavky rozpočtu narastú v roku 2003 o 4,5%. Vláda plánuje venovať viac peňazí na vzdelávanie, verejnú bezpečnosť, modernizáciu poľnohospodárstva a európsku integráciu. Podiel mandatorných výdavkov bude o 1,5 percentuálneho bodu vyšší ako v roku 2002 a dosiahne 67,8%.

-

23. Možnosť dodatočného zdanenia nepriznaných príjmov bez vyrubenia penále a pokuty za omeškanie

Sejm schválil v septembri zákon o dodatočnom zdanení príjmov a odpustení penále a pokuty za omeškanie. Vzťahuje sa na tých, ktorí v predchádzajúcich šiestich rokoch nepriznali časť príjmov, neodviedli z nich daň a nezastávali v rokoch 1990-2002 nejakú verejnú funkciu. Zákon umožňuje tieto príjmy dodatočne priznať a zdaniť. Dôždný daňovník musí preukázať legálne nadobudnutie týchto príjmov a dodatočne z nich zaplatiť 12%-nú daň. Tí, ktorí tak nespravujú a bude im dokázané, že príjmy zatajili, budú z nich musieť zaplatiť daň vo výške 75%. Navrhovatelia zákona dúfajú, že sa im vďaka tomuto kroku podarí obmedziť šedú ekonomiku. Zákon bol predložený Ústavnému súdu Poľskej republiky kvôli posúdeniu jeho ústavnosti.

24. Zavedenie majetkových priznaní

Poľský Sejm schválil v septembri zákon o majetkových priznaniach. Priznania sa budú musieť predkladať, ak majetok daňovníka presiahne 360-tisíc zlotých, alebo ak je splnená jedna z nasledujúcich podmienok: vlastníctvo nehnuteľnosti (bytu) väčšej ako 70 m², vlastníctvo hnuteľnej veci s hodnotou vyššou ako 10-tisíc zlotých, vlastníctvo dopravného prostriedku s hodnotou presahujúcou 80-tisíc zlotých a ostatného majetku s hodnotou väčšou ako 100-tisíc zlotých. Zavedením inštitútu majetkových priznaní by sa mal v Poľsku vytvoriť systém monitorovania daňových poplatníkov, čím by sa dali sledovať ich majetkové prírastky a legálnosť ich nadobudnutia. Zákon bol predložený Ústavnému súdu Poľskej republiky kvôli posúdeniu jeho ústavnosti.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie október - december 2002 - Poľsko

Výsledky projektu HESO za Poľsko zostavuje [Instytut badań nad gospodarką rynkową](#).

	IV. ŠTVRŤROK OKTÓBER - DECEMBER 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	Poradie opatrení podľa RATINGU (prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju)	[-300;300]	[-3; 3]	%
1.	Nákup 48 amerických lietadiel F-16 pre poľskú armádu za 3,5 mld. USD	130,9	2,17	60,4
2.	Uzavretie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole "Finančné a rozpočtové ustanovenia" (presun 1 mld. EUR zo štrukturálnych fondov priamo do štátneho rozpočtu)	116,1	1,92	60,4
3.	Zníženie referenčných úrokových sadzieb Národnej banky Poľska (o 0,75%-, 1,25%-, resp. 1%-uálny bod)	95,9	1,77	54,2
4.	Návrh novely Colného zákonníka (umožnenie predloženia colného prehlásenia pred predložením tovaru na colnom úrade; uľahčenie colného vybavenia v prípade predloženia elektronického colného prehlásenia)	76,9	1,82	42,3
5.	Novela Trestného poriadku (zjednodušenie a urýchlenie súdneho konania)	68,7	1,77	38,9
6.	Návrh novely zákona o verejnom obstarávaní (úplný prístup účastníkov verejných tendrov k dokumentácii; zvýšenie obligatórnej hranice pre verejné obstarávanie na 6000 PLN)	60,5	1,69	35,8
7.	Uzavretie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole "Hospodárska súťaž"	58,3	1,25	46,7
8.	Uzavretie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole "Poľnohospodárstvo"	57,2	0,92	61,9
9.	Predaj energetickej rozvodnej spoločnosti STOEN nemeckému koncernu RWE za 1,5 mld. PLN	56,4	1,58	35,8
10.	Zrušenie niektorých výhod pre poberateľov invalidných dôchodkov a ich zrovnoprávnenie s ostatnými dôchodcami v prípade zamestnania	42,9	1,58	27,1
11.	Program reštrukturalizácie banského priemyslu (uzatvorenie 7 uhoľných baní, prepustenie 35-tisíc zamestnancov do konca roku 2006)	40,1	0,92	43,5
12.	Zákon o reštrukturalizácii záväzkov nezávislých telekomunikačných operátorov (transformácia záväzkov na investície do infraštruktúry v málo rozvinutých regiónoch)	34,1	1,36	25,0
13.	Odpustenie dane z nehnuteľností pre 147 veľkých investorov v priemyselných parkoch	30,9	0,92	33,5
14.	Zmena koncepcie modernizácie oceliarskeho priemyslu (zníženie produkcie o 900-tisíc ton a prepustenie 6-tisíc zamestnancov)	8,0	0,25	32,1

15.	Zvýšenie minimálnej mzdy o 40 PLN na 800 PLN	-10,2	-0,31	33,1
16.	Poskytnutie štátnej záruky na úver pre Lodenice Štetín vo výške 170 mil. PLN a zvýšenie základného imania Závodov H. Cegielského v hodnote 35 mil. PLN	-10,3	-0,27	37,7
17.	Štátom garantovaný úrok hypotekárnych úverov vo výške 7% (rozdiel medzi garantovaným a trhovým úrokom preplácaný zo štátneho rozpočtu)	-13,1	-0,67	19,6
18.	Štátny rozpočet na rok 2003 (deficit 38,7 mld. PLN)	-116,9	-1,46	80,0
19.	Vznik jednej celoštátnej zdravotnej poisťovne (zánik 16 regionálnych zdravotných poisťovní)	-142,9	-2,31	61,9
20.	Novela zákona o daniach z príjmov právnických osôb (zrušenie postupného znižovania sadzby dane z 28% až na 22% v roku 2004 a zavedenie zníženej konečnej sadzby dane vo výške 27%)	-143,9	-2,46	58,5
	RATING IV. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	17,1		
	RATING III. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	37,4		

• [Členovia hodnotiacej komisie](#)

Komentár hodnotiacej komisie k opatreniam

Hodnotiaca komisia odborníkov prideliла spomedzi vládnych a parlamentných opatrení najvyšší rating ukončeniu veľkého tendra na **nákup 48 amerických bojových lietadiel F-16 pre poľskú armádu**. Lietadlá budú stáť 3,5 mld. USD a ďalších 1,2 mld. zaplatí Poľsko za úroky z pôžičky. Odborníci predpokladajú, že vysoké offsetové investície vo výške 6 mld. USD sú šancou pre hospodársky rozvoj, nevedeli však určiť, nakoľko budú v skutočnosti prospešné. Niektorí podčiarkli, že tender bol prevedený bez akýchkoľvek protestov či škandálov.

Experti vysoko ocenili aj **ukončenie rokovaní o prístupovej kapitole "Finančné a rozpočtové ustanovenia"** na summite EÚ v Kodani. Výsledok negociácií je považovaný za významný, pretože Poľsko bude po vstupe do EÚ tzv. čistým prijímateľom, čiže bude z rozpočtu EÚ dostávať viac ako do neho odvádzať. Na druhej strane bolo poukázané, že presunutím 1 mld. euro zo štrukturálnych fondov priamo do štátneho rozpočtu bude k dispozícii viac prostriedkov na sociálne výdavky než na rozvojové programy.

Rozhodnutie Národnej banky Poľska (NBP) o **znižení kľúčových úrokových sadzieb** bolo prijaté veľmi pozitívne. Experti považujú konanie NBP pri znižovaní úrokových mier za opatrné a zároveň pokladajú jej rozhodnutia za ťažko predvídateľné.

Vládny **návrh novely Colného zákonníka**, ktorý má zaviesť zjednodušenú procedúru podávania colných prehlásení, by mal obmedziť administratívne prekážky v zahraničnom obchode.

Pozitívne bola ohodnotená aj **novela Trestného poriadku**, ktorá by mala výrazne urýchliť a zjednodušiť súdne konanie.

Všetci hodnotiaci privítali **návrh novely zákona o verejnom obstarávaní**, ktorej cieľom je obmedzenie byrokracie a korupcie. Experti sa vyjadrili, že navrhované zmeny sú dôležité aj pre poľskú ekonomiku. Mali by priniesť transparentnejšie podmienky pri verejných tendroch a zredukovať administratívnu záťaž obstarávateľov. Podľa niektorých názorov bolo potrebné prijať rozsiahlejšie zmeny, alebo radšej pripraviť úplne nový zákon o verejnom obstarávaní.

Žiadny z expertov nehodnotil negatívne **ukončenie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole Hospodárska súťaž**. Poľsko vyjednálo prechodné obdobie pre malé a stredné podniky až do roku 2011 a obhájilo aj časť štátnej pomoci pre veľkých investorov. Vyskytli sa však aj názory kritizujúce poskytovanie rôznych úľav pre investorov v priemyselných parkoch.

Podobne pozitívny názor vyjadrili hodnotiaci aj k **ukončeniu prístupových rokovaní s EÚ v kapitole Poľnohospodárstvo**. Priame dotácie do poľského poľnohospodárstva dosiahnu do konca roku 2006 výšku takmer 3 mld. euro. Poľským negociátorom sa podarilo vyjednať, že priame platby pre poľnohospodárov sa budú môcť zvýšiť z prostriedkov poľského štátneho rozpočtu na 55% v r. 2004, na 60% v r. 2005 a na 65% v r. 2006 z úrovne priamych platieb súčasných farmárov EÚ. Odsúhlasený systém dotácií, závislých od výmery obrábanej pôdy, a nie od objemu produkcie, môže podľa niektorých expertov spomaliť modernizáciu vidieckych oblastí Poľska. Tieto dotácie budú podľa nich znamenať skôr sociálnu ochranu roľníkov, a nie impulzy na rozvoj poľnohospodárstva.

Predaj 85%-ného štátneho podielu v energetickom rozvodnom podniku STOEN za 1,5 mld. zlotých nemeckému koncernu RWE sa stretol s priaznivým ohlasom odborníkov. Objavili sa však názory podporujúce skoršiu privatizáciu producentov elektrickej energie a až následné odštátnenie rozvodných podnikov. Niektorí hodnotiaci kritizovali ministerstvo pre štátnu pokladnicu za spôsob privatizácie, ktorá sa skončila veľkým verejným rozhorčením nad jej priebehom a vyvolala ostré protiprivatizačné nálady v obyvateľstve.

Hodnotiaca komisia odborníkov pozitívne vníma **novelu zákona o invalidných a čiastočne invalidných dôchodkoch pre obete pracovných úrazov alebo ochorení**, ktorá zrušila niektoré výhody pre poberateľov invalidných dôchodkov a zrovnoprávnila ich s ostatnými dôchodcami v prípade zamestnania sa. Podľa odborníkov je to krok správnym smerom, pretože obmedzuje príležitosti na zneužívanie dôchodkového systému.

Vládny program reštrukturalizácie banského priemyslu získal kladné hodnotenie. Konceptia počítajúca so znížením počtu zamestnancov o 35-tisíc, s uzavretím 7 uhoľných baní a vytvorením celoštátnej Uhoľnej spoločnosti však vyvolala pochybnosti o jeho uskutočniteľnosti.

Nový zákon o reštrukturalizácii záväzkov nezávislých telekomunikačných operátorov bol posúdený ako dobré riešenie vzniknutého problému, keď si operátori nemohli dovoliť zaplatiť licenčný poplatok, ktorý bol stanovený príliš vysoko. Podľa zákona budú súčasné záväzky operátorov, v odhadovanej výške 430 mil. euro transformované na investície do infraštruktúry v menej industrializovaných regiónoch.

Odpustenie dane z nehnuteľností pre 147 veľkých spoločností, hlavne z oblasti automobilového priemyslu, ktoré umiestnili svoje investície **v priemyselných parkoch** (špeciálne ekonomické zóny) podporí na jednej strane veľké investície, no na druhej strane je podľa viacerých odborníkov používanie daňových úľav pre vybrané subjekty nesprávnym a krátkozrakým nástrojom na zlepšovanie podnikateľského a investičného prostredia.

Vládou schválená zmenená **konceptia modernizácie oceliarskeho priemyslu**, ktorá predpokladá zníženie produkcie o 9-tisíc ton a prepustenie približne 6-tisíc zamestnancov, bola odborníkmi hodnotená ako oneskorená. Pomalou reštrukturalizáciou sa brzdí nevyhnutná privatizácia v sektore.

Väčšina expertov negatívne hodnotila **zvýšenie minimálnej mzdy** zo 760 PLN na **800 PLN** od roku 2003. Podľa odborníkov môže byť výška minimálnej mzdy v niektorých regiónoch s vysokou nezamestnanosťou prekážkou formálneho zamestnávania pracovníkov.

Poskytnutie štátnej záruky na úver pre Lodenice Štetín vo výške 170 mil. PLN a zvýšenie základného imania Závodov H. Cegielského v hodnote 35 mil. PLN vloženie štátnych akcií Poľských telekomunikácií sú opatrenia, ktoré negatívne vplývajú na finančnú disciplínu podnikateľských subjektov. Lepšie riešenie by bolo podľa odborníkov privatizovať spoločnosti, ktorým je teraz určená štátna pomoc.

Zákon, ktorým štát garantuje počas splatnosti hypotekárnych úverov (20-25 rokov) stálu výšku úrokov - 7% - bol hodnotený negatívne. Rozdiel medzi garantovaným a trhovým úrokom bude preplácaný zo štátneho rozpočtu. Hodnotiaci nepredpokladajú, že toto opatrenie bude mať významný dopad na trh výstavby bytov, pretože súčasné trhové úrokové sadzby hypotekárnych úverov sú veľmi blízke tým, ktoré garantuje štát, a v budúcnosti sa budú pravdepodobne ďalej znižovať.

Experti skritizovali **deficitný (38,7 mld. PLN) štátny rozpočet na rok 2003**. Podľa hodnotiacej komisie slúži poľský rozpočet na rok 2003 len na prežitie, a nie je začiatkom potrebnej reformy verejných financií. Z konkrétnych negatív bolo zdôraznené hlavne vyššie daňové a odvodové zaťaženie obyvateľstva a nereálnosť niektorých makroekonomických východísk.

Veľmi negatívne hodnotenie dostal aj **nový zákon o vzniku jednej celoštátnej zdravotnej poisťovne**. Zákon predpokladá **zrušenie 16 regionálnych poisťovní** a ustanovuje jedinú zdravotnú poisťovňu - Národný zdravotný fond (Narodowy Fundusz Zdrowia) - ako ich nástupkyňu. Podľa hodnotiacich to bude znamenať vyššiu odvodovú záťaž občanov a ťažkosti so zvyšovaním efektívnosti hospodárenia v zdravotníctve. Centralizovaný systém zdravotného poistenia bude tiež ľahšie politicky zneužiteľný. Podľa väčšiny hodnotiacej odbornej verejnosti bude znamenať schválený nový systém v zdravotnom poistení zhoršenie súčasnej situácie.

Novela zákona o daniach z príjmov právnických osôb, ktorá zrušila v predošlej právnej úprave stanovené postupné znižovanie sadzieb dane z dnešných 28% až na 22% v roku 2004 a namiesto toho znížila sadzbu dane len o 1%-uálny bod na výšku 27%, narušila podľa expertov dôveryhodnosť štátu pre investorov, čo zvyšuje riziko investovania v Poľsku.

Charakteristiky hodnotených opatrení

1. Nákup 48 amerických lietadiel F-16 pre poľskú armádu za 3,5 mld. USD

Ministerstvo obrany Poľskej republiky koncom decembra rozhodlo o tendri na lietadlá pre poľskú armádu. Poľsko nakúpi 48 nových bojových stíhačiek F-16 od americkej spoločnosti Lockheed Martin. Tento nákup posilní obranu krajiny a umožní splnenie úloh, ktoré Poľsko podstúpilo pri vstupe do NATO. Lietadlá budú stáť 3,5 mld. USD a ďalších 1,2 mld. USD sa bude musieť vyčleniť na splatenie úrokov z pôžičky. Prvých 16 stíhačiek bude dodaných v roku 2006, ďalšie v rokoch 2007 a 2008. Američania ponúkajú kompenzačné investície v hodnote najmenej 6 mld. USD (offsetové programy).

2. Uzavretie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole "Finančné a rozpočtové ustanovenia" (presun 1 mld. EUR zo štrukturálnych fondov priamo do štátneho rozpočtu)

Poľsku sa podarilo na decembrovom summite EÚ v Kodani vyjednať navyše dva druhy priamych platieb: 280 mil. euro na financovanie prispôsobenia poľských hraníc a letísk schengenským predpisom a 1,443 mld. euro v rokoch 2004-2006 na zníženie prípadných negatívnych dopadov na poľskú ekonomiku a štátny rozpočet po vstupe do EÚ (tzv. rozpočtové kompenzácie). Tieto vyrovnávacie platby majú novým členským štátom únie tiež zaručiť, aby sa nestali hneď po vstupe tzv. čistými prispievateľmi do rozpočtu EÚ. Časť týchto peňazí, 1 mld. euro, bude pochádzať z presunu 12% prostriedkov štrukturálnych fondov alokovaných pre Poľsko. Z vyjednaných podmienok vyplýva, že Poľsko bude po vstupe do únie z európskeho rozpočtu dostávať viac ako do neho odvádzať, čiže bude tzv. čistým príjemcom.

3. Zníženie referenčných úrokových sadzieb Národnej banky Poľska (o 0,75%-, 1,25%-, resp. 1%-uálny bod)

Rada menovej politiky Národnej banky Poľska v októbri a v novembri rozhodla o znížení úrokových sadzieb. Referenčná intervenčná sadzba bola znížená o 0,75 percentuálneho bodu a v súčasnosti dosahuje 6,75%. Lombardná sadzba bola znížená o 1,25 percentuálneho bodu na 8,75% a rediskontná sadzba o 1 percentuálny bod a dosahuje 7,5%.

4. Návrh novely Colného zákonníka (umožnenie predloženia colného prehlásenia

pred predložením tovaru na colnom úrade; uľahčenie colného vybavenia v prípade predloženia elektronického colného prehlásenia)

Poľská vláda začiatkom decembra schválila návrh novely Colného zákonníka. Jeho cieľom je zjednodušenie procedúr pre vývozcov a prispôsobenie poľských štandardov podmienkam v EÚ. Najdôležitejšia zmena umožňuje predložiť colné prehlásenie pred tým, ako bude produkt predložený na colných úradoch. Určuje tiež, že exportéri, ktorí podajú elektronické colné prehlásenia, nebudú musieť predložiť ďalšie dokumenty, ktoré sú potrebné v prípade používania tradičných formulárov "SAD", čo by malo podľa predkladateľov novely prispieť k zníženiu byrokracie a zlepšeniu colného vybavenia.

5. Novela Trestného poriadku (zjednodušenie a urýchlenie súdneho konania)

Poľský Sejm schválil začiatkom decembra novelu Trestného poriadku. Jej cieľom je, odbyrokratizovanie súdov, zrýchlenie ich práce a zavedenie väčšej disciplíny. Hlavné zmeny sa týkajú umožnenia odmietnuť dôkazy, ktoré majú sklon predlžovať súdny spor, zvýšenia pokuty na 3000 PLN pre svedka, ktorý sa nedostaví na pojednávanie a znižovania počtu prípadov, ktoré musia byť rozhodované skupinou piatich sudcov. Novela taktiež pripúšťa väčšiu škálu možností na mimosúdne riešenie sporov. Novela nadobudne účinnosť 1. júla 2003.

6. Návrh novely zákona o verejnom obstarávaní (úplný prístup účastníkov verejných tendrov k dokumentácii; zvýšenie obligatórnej hranice pre verejné obstarávanie na 6000 PLN)

Poľská vláda schválila v decembri návrh novely zákona o verejnom obstarávaní. Cieľom návrhu je obmedzenie korupcie, byrokracie a prispôsobenie poľského práva normám EÚ. Vláda chce korupciu paralyzovať tým, že všetkým účastníkom verejných tendrov umožní úplný prístup k dokumentom. Taktiež chce zvýšiť hranicu, pod ktorou zákon o verejnom obstarávaní nebude účinný, na 6-tisíc EUR, čím by sa malo uľahčiť obstarávanie tovarov a služieb finančne malých objemov. Návrh predpokladá, že v niektorých prípadoch verejných objednávok nad 20-tisíc EUR nebude potrebný súhlas predsedu Úradu pre verejné obstarávanie, obzvlášť ak sa tovar alebo služba dá obstaráť iba u monopolného predajcu, čo sa týka hlavne dodávok elektrickej energie, tepla, vody a plynu.

7. Uzavretie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole "Hospodárska súťaž"

Poľskí vyjednávači uzavreli v decembri s EÚ prístupové rokovania v kapitole Hospodárska súťaž. V oblasti priemyselných parkov (špeciálne ekonomické zóny) boli dohodnuté:

- prechodné obdobia pre malé a stredné podniky v trvaní do roku 2011;
- zvýšenie hranice štátnej pomoci pre veľké podniky, ktoré so svojimi aktivitami v priemyselných parkoch začali pred rokom 2000, na 75% investičných nákladov a pre firmy, ktoré začali svoju činnosť v roku 2000, bude limit štátnej podpory 50% investičných nákladov;
- štátna pomoc pre podniky automobilového priemyslu investujúce v priemyselných parkoch bude možná do výšky 30% investičných nákladov.

Poľsko sa ďalej redukciou zamestnancov a pracovných síl do konca roku 2006 a implementovaním moderných technológií rozhodlo reštrukturalizovať oceliarsky priemysel.

8. Uzavretie prístupových rokovaní s EÚ v kapitole "Poľnohospodárstvo"

V decembri sa podarilo Poľsku a EÚ uzavrieť ťažkú negociačnú kapitolu Poľnohospodárstvo. Poľsko sa rozhodlo využívať zjednodušený systém kalkulácie priamych dotácií pre poľnohospodárov. Podľa neho množstvo peňazí, ktoré dostanú poľské farmy, bude závisieť od rozlohy ornej pôdy, a nie od úrovne ich produkcie.

Poľskí vyjednávači okrem toho dosiahli pri rokovaníach nasledovné finančné podmienky:

- priame platby dosiahnu v roku 2004 výšku 886 mil. EUR, v roku 2005 1 mld. EUR a v roku 2006 1,1 mld. EUR s tým, že dotácie pre poľnohospodárov sa môžu zvýšiť z prostriedkov štátneho rozpočtu na 55% v r. 2004, na 60% v r. 2005 a na 65% v r. 2006 z objemu priamych platieb súčasným farmárom EÚ;
- prostriedky určené na intervencie na poľnohospodárskom trhu, vrátane exportných subvencií, dosiahnu v rokoch 2004-2006 840 mil. EUR;
- v rokoch 2004-2006 bude môcť Poľsko čerpať zo štrukturálnych fondov takmer 2 mld. EUR;
- fondy určené na podporu rozvoja vidieku budú predstavovať skoro 2,4 mld. EUR.

Poľsko prijalo nasledujúce kvóty poľnohospodárskej produkcie:

- veľkopredaj mlieka – 8,5 mil. tony, priamy predaj z fariem – 464-tis. ton;
- cukor: na domácom trhu – 1,580 mil. ton, na export – 92-tis. ton.

Okrem toho, celková plocha orných pôd, na ktoré pripadne podpora z priamych fondov EÚ bola pri negociáciách rozšírená o 146-tis. hektárov na výsledných 9,454 mil. hektárov.

9. Predaj energetickej rozvodnej spoločnosti STOEN nemeckému koncernu RWE za 1,5 mld. PLN

Ministerstvo pre štátnu pokladnicu v polovici októbra podpísalo s nemeckým koncernom RWE Plus AG zmluvu na predaj 85%-ného podielu v energetickej rozvodnej spoločnosti STOEN. Za získaný podiel zaplatí RWE 1,5 mld. PLN (375 mil. EUR). Nemecký koncern sa zároveň zaviazal v priebehu nasledujúcich 3 rokov investovať minimálne 422 mil. PLN. Firma STOEN je hlavným distribútorom elektrickej energie v regióne Varšavy a na poľskom trhu má 5%-ný podiel.

10. Zrušenie niektorých výhod pre poberateľov invalidných dôchodkov a ich zrovnoprávnenie s ostatnými dôchodcami v prípade zamestnania

Koncom októbra schválil poľský Senát novelu zákona o invalidných a čiastočne invalidných dôchodkoch pre obeť pracovných úrazov alebo ochorení. Novela určuje, že dôchodcovia, ktorí si poškodili zdravie pri pracovných úrazoch, budú musieť pri hľadaní si dodatočného zamestnania čeliť rovnakým obmedzeniam ako zdraví dôchodcovia. Mení sa tak doterajší stav, keď mali možnosť neobmedzeného zárobku a zároveň právo na vyšší dôchodok. Od januára 2003 budú mať nárok na vyšší dôchodok iba tí zo spomínaných dôchodcov, ktorí sa rozhodnú viac sa nezamestnať. V prípade zamestnania sa budú ich dôchodky znížené úmerne ich dodatočnému zárobku. Ak príjmy zamestnaného dôchodcu presiahnu 130% priemernej mzdy, nebude mu už vyplácaný dôchodok.

11. Program reštrukturalizácie banského priemyslu (uzatvorenie 7 uhoľných baní, prepustenie 35-tisíc zamestnancov do konca roku 2006)

Poľská vláda v novembri schválila program reštrukturalizácie banského priemyslu. Koncepcia predpokladá do konca roku 2006 zníženie počtu zamestnancov o 35-tisíc, uzatvorenie 7 uhoľných baní a vytvorenie Uhoľnej spoločnosti (Kompania Węglowa). Program by mal prispieť k zvýšeniu výnosov poľského ťažobného priemyslu. Počíta sa s nárastom zisku z terajšej úrovne 300 mil. PLN na 1,15 mld. PLN. Dva banské závody: Katowice a Jastrzębie budú ponechané bezo zmien, ostatné závody prevedú 19 baní, ktoré sú v dobrom stave, na

novovzniknutú Uhoľnú spoločnosť. Súčasný program, v protiklade s minulými, nepredpokladá platenie špeciálnej podpory prepusteným baníkom. Finančnú podporu dostanú firmy, ktoré ich zamestnávajú.

12. Zákon o reštrukturalizácii záväzkov nezávislých telekomunikačných operátorov (transformácia záväzkov na investície do infraštruktúry v málo rozvinutých regiónoch)

Poľský Sejm schválil v novembri zákon o reštrukturalizácii záväzkov nezávislých telekomunikačných operátorov. Podľa zákona budú súčasné záväzky operátorov, v odhadovanej výške 430 mil. EUR, premenené na investície do infraštruktúry v menej industrializovaných regiónoch. Vláda okrem toho prevezme akcie a obligácie vydané týmito operátormi. Do konca roku 2002 mohli telekomunikačné spoločnosti odložiť splatnosť svojich koncesných záväzkov, ktoré predstavovali 205 mil. EUR.

13. Odpustenie dane z nehnuteľností pre 147 veľkých investorov v priemyselných parkoch

Poľská vláda schválila koncom októbra program pre 147 veľkých spoločností, ktoré umiestnili svoje investície v priemyselných parkoch (špeciálne ekonomické zóny). Opatrenie oslobodzuje tieto spoločnosti od platenia dane z nehnuteľností a umožňuje im tak ušetriť až 30 mil. PLN ročne. Investori sa však budú musieť vzdať niektorých svojich terajších daňových privilégií z dôvodu predpokladaného vstupu krajiny do EÚ. Tento problém sa týka veľkých spoločností hlavne z oblasti automobilového priemyslu, ktoré počas rokovaní s EÚ nedostali toľko výnimiek ako malé a stredné podniky. Chýbajúce prostriedky v rozpočtoch územných samospráv v dôsledku daňových úľav veľkých investorov budú kompenzované platbami priamo zo štátneho rozpočtu.

14. Zmena koncepcie modernizácie oceliarskeho priemyslu (zníženie produkcie o 900-tisíc ton a prepustenie 6-tisíc zamestnancov)

Vláda začiatkom novembra schválila zmenu koncepcie modernizácie poľského oceliarskeho priemyslu. Vládny program plánuje do konca roku 2006 znížiť produkciu o vyše 900-tisíc ton zo súčasných takmer 10 miliónov ton. Počet zamestnancov v oceliarskom priemysle by sa mal znížiť o 6-tisíc na 16-tis. osôb. Podľa predkladateľov koncepcie je zrejmé, že zotaveniu poľského oceliarskeho priemyslu napomôže iba zavedenie modernej technológie do výrobných programov oceliarní. Reštrukturalizácia bude stáť štátny rozpočet cca. 70 mil. PLN a ďalšie 3,3 mld. PLN bude tvoriť pomoc z ostatných verejných zdrojov. Reštrukturalizácia poľského hutníctva je predpokladom privatizácie najväčšieho oceliarskeho podniku Polskie Huty Stali (PHS), ktorý sa na celkovej výrobe ocele v krajine podieľa 70%-ami.

15. Zvýšenie minimálnej mzdy o 40 PLN na 800 PLN

Poľský Sejm schválil v októbri zákon, ktorým sa od 1.1. 2003 zvyšuje minimálna mzda zo súčasných 760 PLN na 800 PLN. Zákon určil aj možnú zníženu minimálnu mzdu pre absolventov vysokých škôl, a to na 80% minimálnej mzdy v prvom a na 90% v druhom roku zamestnania. Minimálna mzda bude prerokovávaná každý rok tripartitou a bude zvyšovaná minimálne vo výške ročnej inflácie.

16. Poskytnutie štátnej záruky na úver pre Lodenice Štetín vo výške 170 mil. PLN a zvýšenie základného imania Závodov H. Cegielského v hodnote 35 mil. PLN

Vláda koncom októbra rozhodla o udelení štátnej záruky na úver poľskej banky Bank Handlowy pre Lodenice

Štetín (Stocznia Szczecin) vo výške 170 mil. PLN. Vláda sa takisto podujala zvýšiť základné imanie poznaňských Závodov H. Cegielského (Zakłady H. Cegielskiego - výrobca lodných motorov) použiť akcie Poľských telekomunikácií v hodnote 35 mil. PLN. Toto rozhodnutie umožní spoločnosti uhradiť licenčné poplatky.

17. Štátom garantovaný úrok hypotekárnych úverov vo výške 7% (rozdiel medzi garantovaným a trhovým úrokom preplácaný zo štátneho rozpočtu)

Poľský Sejm schválil v decembri zákon o štátnej bonifikácii hypotekárnych úverov. Štát bude staviteľom garantovať počas splatnosti pôžičiek (20-25 rokov) stálu výšku úrokov - 7% - z úverov, určených na nákup alebo prestavbu bytov a budov. Rozdiel medzi týmto a trhovým úrokom bude preplácaný zo štátneho rozpočtu. Minister financií bude môcť garantovaný úrok znížiť na 6% v prípade, že trhové úrokové miery klesnú. Zákon bude platiť do roku 2005. Odhaduje sa, že výdavky štátneho rozpočtu na bonifikáciu hypotekárnych úverov dosiahnu v prvom roku 143 mil. PLN. Predpokladá sa, že s udeľovaním štátom podporovaných hypotekárnych úverov sa začne v marci 2003, kedy sa naplní prostriedkami príslušný fond na vyplácanie štátnej podpory.

18. Štátny rozpočet na rok 2003 (deficit 38,7 mld. PLN)

Sejm schválil v novembri zákon o štátnom rozpočte na rok 2003. Plánované príjmy majú dosiahnuť 154,9 mld. PLN, výdavky 193,6 mld. PLN. Rozpočtový deficit na rok 2003 by mal teda predstavovať 38,7 mld. PLN a mal by byť financovaný okrem iného aj príjmami z privatizácie v objeme 7,4 mld. PLN. Hlavnými zdrojmi príjmov rozpočtu majú byť prostriedky z DPH – 61,6 mld. PLN, zo spotrebných daní – 33,8 mld. PLN, z daňových príjmov fyzických osôb - 27,4 mld. PLN a zo zisku centrálnej banky – 4,7 mld. PLN, ktorý bol oproti vládnomu návrhu zvýšený o 1,1 mld. PLN. Sejm rozhodol o zvýšení odvodov zamestnávateľov do Fondu garantovaných nárokov pracujúcich FGŚP (Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) z 0,08% na 0,15% a taktiež o zvýšení odvodov na zdravotné poistenie zo 7,75% na 8%, ktoré môže priniesť dodatočné rozpočtové príjmy vo výške 1 mld. PLN. Vláda plánuje minúť viac peňazí na vzdelávanie, bezpečnosť, modernizáciu poľnohospodárstva a na integráciu do EÚ. Rozpočtové výdavky vzrastú v roku 2003 o 4,5%. Podiel mandatorných výdavkov bude v porovnaní s rokom 2002 vyšší o 1,5%-uálnych bodov a dosiahne 67,8 %.

Rast HDP v roku 2003 je odhadovaný na 3,5%, rast investícií na 5,6% a rast domácej spotreby na 3,4%.

19. Vznik jednej celoštátnej zdravotnej poisťovne (zánik 16 regionálnych zdravotných poisťovní)

Sejm schválil v decembri zákon o zdravotnom poistení. Podľa tohto zákona bude 16 regionálnych zdravotných poisťovní (Kasa chorych) nahradených jednou celoštátnou zdravotnou poisťovňou - Národným zdravotným fondom (Narodowy Fundusz Zdrowia). Sejm rozhodol, že 10 z 13 členov rady tohto fondu bude menovaných ministerstvami zdravotníctva, financií, práce, spravodlivosti, vnútra a obrany. V rade Národného zdravotného fondu nebudú mať zastúpenie predstavitelia lekárskej obce - zdravotné sestry a lekári. Sejm ďalej rozhodol, že minister zdravotníctva bude jedinou inštitúciou dohľadu nad Fondom a administratívne výdavky na chod poisťovne nebudú ohrozené. Ďalšia zmena sa týka každoročného zvyšovania zdravotného poistenia o 0,25%-uálneho bodu až do výšky 9% v roku 2007. Daňovní poplatníci si však od dane z príjmu budú môcť odpočítať poistné len vo výške 7,75%, tak ako to bolo v roku 2002.

20. Novela zákona o daniach z príjmov právnických osôb (zrušenie postupného znižovania sadzby dane z 28% až na 22% v roku 2004 a zavedenie zníženej konečnej sadzby dane vo výške 27%)

Sejm schválil koncom októbra novelu zákona o daniach z príjmov právnických osôb. Novela určila novú konečnú výšku sadzby dane z príjmov na 27%. V roku 2002 bola jej výška 28%. Podľa predošlého znenia zákona sa mala daň v roku 2003 znížiť na 24% a v roku 2004 na 22%. Menšia miera zníženia dane by mala štátnemu rozpočtu priniesť výnosy vyššie o 1,5 mld. PLN.